VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU
Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

DIPLOMOVÁ PRÁCE

MASTER OF BUSINESS ADMINISTRATION

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE/TITLE OF THESIS
Ekonomika sportu

TERMÍN UKONČENÍ STUDIA A OBHAJOBA (MĚSÍC/ROK)
Leden / 2016

JMÉNO A PŘÍJMENÍ / STUDIJNÍ SKUPINA
Tomáš Verner (MBA 31)

JMÉNO VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE
Ing. Pavel Kovařík

PROHLÁŠENÍ STUDENTA
Odevzdáním této práce prohlašuji, že jsem zadanou diplomovou práci na uvedené téma vypracoval/a samostatně a že jsem ke zpracování této diplomové práce použil/a pouze literární prameny v práci uvedené. Jsem si vědom/a skutečnosti, že tato práce bude v souladu s § 47b zák. o vysokých školách zveřejněna, a souhlasím s tím, aby k takovém zveřejnění bez ohledu na výsledek obhajoby práce došlo. Prohlašuji, že informace, které jsem v práci užil/a, pocházejí z legálních zdrojů, tj. že zejména nejde o předmět státního, služebního či obchodního tajemství či o jiné důvěrné informace, k jejichž použití v práci, popř. k jejichž následné publikaci v souvislosti s předpokládanou veřejnou prezentací práce, nemám potřebné oprávnění. Datum a místo: 28. 11. 2015

PODĚKOVÁNÍ
Rád/-a bych tímto poděkoval/a vedoucímu diplomové práce, za metodické vedení a odborné konzultace, které mi poskytl/a při zpracování mé diplomové práce.

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

SOUHRN

1. Cíl práce:

Cílem diplomové práce je na základě dostupných dat zhodnotit současnou situaci financování českého sportu a na vybraných příkladech demonstrovat roli sportu a jeho ekonomické přínosy pro současnou moderní společnost. Autor práce si stanovil dílčí cíle práce, kterými jsou především:

- vyhodnocení dopadů změny loterijního zákona na český sport,
- rozklíčování finančních toků vložených státních dotací do jednotlivých subsystémů sportu České republiky,
- hledání ekonomických přínosů sportu pro společnost.

2. Výzkumné metody:

Autor práce jako výzkumné metody použil metodu literární rešerše, komparace a srovnání nalezených primárních dat.

3. Výsledky výzkumu/práce:

Státní investice do sportu generují úspory státního rozpočtu. Sport je důležitou součástí společnosti s sociálním i zdravotním přesahem. Investice do sportu se vracejí ve formě okamžitých finančních benefitů (vybrané daně ze sportovního odvětví) i v dlouhodobé formě, na úsporách ve zdravotnictví.

4. Závěry a doporučení:

Práce doporučuje setrvat ve stávajícím směru podpory jednotlivých sportovních svazů prostřednictvím ČUS a v podpoře resortních sportovních center společně s národní reprezentací prostřednictvím MŠMT. Pro zvýšení produktivity celého sportovního odvětví s dopadem na celou společnost české republiky, by se státní prostředky do sportu měly alokovat do všeobecného rozvoje sportu pro všechny se zaměřením na sportování dětí.

KLÍČOVÁ SLOVA

Novela loterijního zákona, český olympijský výbor, financování sportu, státní rozpočet, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy,

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

SUMMARY

1. Mainobjective:

The aim of this thesis is to assess the current situation of Sport's funding in the Czech Republic, based on the data available from recent publications. Thesis will demonstrate on real examples the role of sports and benefits for today's modern society. Author of thesis sets sub-goals, which are:

- Evaluating the impact of changes in lottery law to Czech sport
- Identification of the ways of the governmental funding of Czech sport and their flow
- Finding the economical benefits of sports to society

2. Researchmethods:

Research and comparison

3. Result of research:

Government investment in sports generate savings in the state budget. Sport reaches further behind the sport's fields into social and health sphere. Investments in sport is returned in the form of immediate financial benefits (tax collected from the sport sector) and in the long terms in savings in health care.

4. Conclusions and recommendation:

Thesis advises to remain in the current direction of support for individual sports federations through ČUS and support of departmental sports centers, together with national representation through the Ministry of Education. To increase the productivity of the entire sports industry with an impact on the whole society of Czech Republic, state funds into sport should be allocated to the general development of sport for all with a focus on children's sports.

KEYWORDS

The amendment to the lottery law, Czech Olympic Committee, sports financing, government budget, the Ministry of Education, Youth and Sports,

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

JEL CLASSIFICATION
Z20 Sports Economics - General Z22 Sports Economics - Finance

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

Vysoká škola ekonomie a managementu
Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení:	Tomáš Verner
Studijní program:	Master of Business Administration (MBA)
Studijní obor:	Master of Business Administration
Studijní skupina:	MBA 31
Název:	Ekonomika sportu
Zásady pro vypracování (stručná osnova práce):	1. Pojetí sportu v současné společnosti. Ekonomie sportu a hlavní vlivy a faktory ovlivňující současný systém ekonomiky sportu. 2. Charakteristika financování sportu, podíl vlády a role dalších finančních zdrojů. Právní aspekty ovlivňující ekonomiku sportu. 3. Vyhodnocení současné finanční situace českého sportu na základě dostupných dat. Analýza problémových oblastí systému financování sportu v ČR. 4. Shrnutí poznatků a závěrů z provedených analýz a formulace doporučení vedoucích ke zlepšení současného stavu.
Seznam literatury: (alespoň 4 zdroje)	• NOVOTNÝ, J. *Sport v ekonomice.* Praha : Wolters Kluwer, 2011. ISBN 978-80-7357-666-0. • HOBZA, J., REKTOŘÍK, K. *Základy ekonomie sportu*. Praha : Nakladatelství Ekopress, 2006. ISBN: 80-86929-04-3. • NOVOTNÝ, J. *Dopad finanční krize na český sport. In Nová teorie ekonomiky a managementu organizací a jejich adaptační procesy*. Praha : Oeconomica, 2009. ISBN 978-80-245-1571-7. • SEKOT, A. *Sociologické problémy sportu*. Praha : Grada, 2008, ISBN 978-80-247-2562-8.
Harmonogram:	• Zpracování cílů a metodiky do 30.01.2015 • Zpracování teoretické části do 28.02.2015 • Zpracování výsledků do 31.03.2015 • Finální verze do 15.04.2015
Vedoucí práce:	Ing. Pavel Kovařík

Prof. Ing. Milan Žák, CSc.
rektor

V Praze dne 29. 1. 2015

Milan Žák

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

Obsah

1. Úvod ... 1
2. Teoretická část práce ... 4
   2.1. Pojetí sportu v současné společnosti ... 4
   2.2. Sport jako veřejný statek ... 5
      2.2.1. Externality ve sportu ... 6
   2.3. Evropská charta sportu ... 7
   2.4. Sport a legislativa v ČR ... 9
   2.5. Státní podíl na financování sportu v České republice ... 12
      2.5.1. Účelové dotace ... 12
      2.5.2. Neúčelové datace ... 14
      2.5.3. Nárokové a nenárokové dotace ... 14
   2.6. SAZKA ... 20
   2.7. Dobrovolnictví jako součást podpory sportu ... 22
   2.8. Profesionální sport ... 24
3. Praktická část ... 26
   3.1. Novela loterijního zákona ... 26
      3.1.1. Reálné dopady novelizace loterijního zákona na velikost darů ČOV ... 28
   3.2. Olympijský park Letná 2014 ... 35
   3.3. Sport jako prevence před civilizačními chorobami ... 38
   3.4. Fyzická aktivita vs. obezita ... 39
   3.5. Všeobecná sportovní příprava dětí a mládeže ... 44
   3.6. Olympijské hry 2012 Londýn v číslech ... 46
4. Závěr ... 50
5. Literatura ... 52

Přílohy ... 55

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

Seznam použitých zkratek a symbolů

BMI – Body mass index
ČOV – Český olympijský výbor
HDI – Human development index
HDP – Hrubý domácí produkt
MF – Ministerstvo financí
MOV – Mezinárodní olympijský výbor
MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV – Ministerstvo vnitra
NEW – Net economic welfare
NNO – Nestátní neziskové organizace
ODA – Olympic delivery authority
OH – Olympijské hry
VHP – Výherní hrací přístroje
VPÚ – Veřejné prospěšné účely
SOV – Sazka olympijský víceboj

Seznam Tabulek

Tabulka č. 1 Podíl Sazky a.s. na financování českého sportu (údaje v tisících Kč)
Tabulka č. 2 předpokládaný finanční dar ČOV v roce 2015
Tabulka č. 3 Finanční dary ČOV v roce 2014
Tabulka č. 4 Přehled registrovaných sportovních klubů
Tabulka č. 5 Rozpočet Olympijského parku v Praze
Tabulka č. 6 předpověď ekonomického fungování olympijského parku. (údaje v USD)
Tabulka č. 7 ekonomického rozměru etap
Tabulka č. 8 Kategorie obezity
Tabulka č. 9 Průměrné hodnoty BMI naměřené v ČR v roce 2010
Tabulka č. 10 ukázka možné úspory prostředků státního rozpočtu s pomocí SOV
Tabulka č. 11 dvacet lukrativních českých sportů

Seznam grafů

Graf č. 1 Graf průběhu investic do sportu v rozmezí 20 let
Graf č. 2 Podíl společností na celkovém daru Českému olympijskému výboru
Graf č. 3 Rozložení zdroje prostředků pro sportovní kluby
Graf č. 4 Průměrné příjmy na jeden klub, podle skupin

Seznam obrázků

Obrázek č. 1 Rozdělení dotací
Obrázek č. 2 Hierarchie financování sportu ČR
Obrázek č.3 Pestoffův model

Obrázek č. 4 Model finančních toků profesionálních sportovních klubů
Obrázek č. 5 Struktura finančních toků z odvodů společnosti Sazka
Obrázek č. 6 Míra pohybové aktivity dětí ČR, podle počtu dní v týdnu
Obrázek č. 7 Legenda k obrázku č. 6
Obrázek č. 8 Průměrná délka života ve zdraví a v nemoci

1. Úvod

Novotný a kol. (2011, s. 19) tvrdí, že počátky ekonomie sportu sahají do roku 1985. Za podstatný předmět výzkumu, na který se první výzkumníci zaměřovali, se považovalo odhalit nebo potvrdit narůstající přítomnost peněz ve sportu. Dále uvést do pořádku vztahy mezi sportem a ekonomickými a finančními toky. Tyto posledně zmiňované kategorie byly někdy posuzovány společně, nebo byly v lepším případě rozděleny a klasifikovány podle širokých klasických kritérií jako: fondy privátní a veřejné, investice a spotřeba, výdaje rozpočtové a mimorozpočtové atd. Dnes jsou výzkumy dostatečně vyvinuté a specializované, aby pole pozorování a ekonomické analýzy mohlo být rozděleno podle linií současného členění mezi základní subdisciplíny ekonomické analýzy.

Novotný a kol. (2011, s. 24) popisuje sport jako celosvětový fenomén, který nabyl v české společnosti na významu v poslední čtvrtině 19. století a v průběhu 20. století si svoje postavení ještě upevnil. Ve 21. století je sport neodmyslitelnou součástí společenského života. Sport sám o sobě má nehmotný charakter, tvoří jej řada rozmanitých činností, které proto, aby je mohli lidé provádět, potřebují určité materiální podmínky. Máme tedy nehmotné činnosti – produkty sportu, pro jejichž provádění potřebujeme určité materiální prostředí, například budovy, speciálně upravené prostředí v přírodě, musíme na to mít oblečení a speciální náčiní a nářadí – neboli faktory.

Jak autor dále uvádí, tyto zvláštnosti sportu jako abstraktního pojmu si řada ekonomů, kteří publikují o sportu, neuvědomují a snaží se tomuto pojmu přiřknout znaky nějakého statku. Z těchto důvodů je obtížné konstatovat, že sport je veřejný anebo privátní statek. Lépe to pochopíme budeme-li na sport nahlížet jako na jeden z odvětví národního hospodářství. Sport je vlastně fenomén prostředí pro specifické společenské aktivity spojené s tělesnými cvičeními a aktivitami neprováděnými živelně, ale podle určitého řádu, pravidel. Jedná se o velmi široký a rozporuplný jev a odvětvové produkty nelze jednoznačně zařadit k některé ze dvou základních kategorií statků tak, jak je například z hlediska spotřeby vymezil Samuelson.

Podle Novotného a kol. (2011, s. 25) nebyl Samuelson sice první, kdo se touto problematikou zabýval, ale byl první, kdo po druhé světové válce stanovil tři kritéria, podle kterých by bylo možno rozdělit statky na skupinu privátních a na skupinu veřejných. V té nejobecnější představě sport jako významný statek nefiguroval, nepovažoval se za odvětví jako například školství nebo zdravotnictví. Nalézáme a zjišťujeme zde mnoho problémů. Řada autorů, kteří se snažili na toto téma publikovat a mají pouze ekonomické vzdělání, se dopouští chyb z důvodu toho, že neznají definice sportu. Přikloníme-li se k Samuelově definici statku, kterou Novotný uvádí, pak nutně musíme sport dekomponovat na velké množství činností a jen v některých případech nalezneme všechna kritéria, která nám dovolí je zařadit mezi veřejné statky.

Novotný ve své publikaci uvádí, že chyby se dělají v tom, že do sportu se nesprávně řadí i tělocvičny, ale sama budova je jen materiální prostředí, ve kterém se může provádět mnoho různých sportovních odvětví jako například gymnastika, basketbal, volejbal, házení, řecko-římský zápas apod. Sama budova včetně cvičebního sálu nemusí

jenom sloužit sportu, lze ji snadno využít pro potřeby kulturní – divadlo – koncert, jako skladiště a za doby války se využívaly jako lazarety. Na tělocvičnu jako statek již neplatí Samuelsonovo hledisko spotřeby, například kritérium nevylučitelnosti ze spotřeby

Jak uvádějí Hobza, Rektořík a kol. (2006, s. 41) *„Vláda České republiky schválila „Směry státní politiky ve sportu na léta 2004 -2006 obsazené v části III. materiálu č.j. 858/03 (dále jen „Směry státní politiky“) a uložila ministryni školství, mládeže a tělovýchovy realizovat Směry státní politiky ve sportu a za tímto účelem finančně podporovat programy na podporu:*

- státní sportovní reprezentace,
- péče, výběru a rozvoje talentů,
- významných sportovních akcí,
- školních sportovních aktivit,
- rozvoje činnosti v oblasti sportu pro všechny,
- rozvoje a obnovy materiálně technické základny sportovní infrastruktury,
- zdravotně postižených sportovců,
- antidopingového programu České republiky,
- vědy a výzkumu.

Dále uložila ministryni školství, mládeže a tělovýchovy v souladu se zákonem č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu:

- vytvářet podmínky pro rozvoj systémového zabezpečení přípravy ke státní sportovní reprezentaci a přípravě sportovních talentů
- podílet se na realizaci vědeckovýzkumného zabezpečení a zdravotní péče v oblasti sportu
- zajistit zveřejnění tohoto usnesení ve Věstníku vlády pro orgány krajů a orgány obcí.

Hobza s Rektoříkem dále uvádí několik dalších pokynů vlády České republiky směrem k ministryni zdravotnictví, ministrovi vnitra a ministrovi obrany společně s kraji, obcemi a občanskými sdruženími. Všechny pokyny se týkají realizace spolupráce všech výše zmíněných subjektů na spolupráci v plnění podpory sportu ve smyslu Směru státní politiky. Samotná koncepce podpory sportu je velmi rozsáhlá, v zájmu vlády České republiky je nejen podporovat sportovní reprezentace, ale také sport pro všechny a základní principy sportování, mezi které patří například osvojení si konceptu FAIR PLAY.

<u>Cíl práce:</u>

Cílem diplomové práce je na základě dostupných dat zhodnotit současnou situaci financování českého sportu a na vybraných příkladech demonstrovat roli sportu a jeho ekonomické přínosy pro současnou moderní společnost. Autor práce si stanovil dílčí cíle práce, kterými jsou především:

- vyhodnocení dopadů změny loterijního zákona na český sport,
- rozklíčování finančních toků vložených státních dotací do jednotlivých subsystémů sportu České republiky,

- hledání ekonomických přínosů sportu pro společnost.

Metodika práce:

Autor ve své práci využil primárních a sekundárních zdrojů. Jako sekundární zdroje byly použity knižní monografie a články věnované tématice ekonomiky sportu, financování sportovní činnosti a sociologickým jevům ve sportu, které se staly základním vstupem pro zpracování literární rešerše. Jako klíčové primární zdroje byly při zpracování diplomové práce použity veřejně dostupné materiály z oblasti financování sportu v České republice. Především specializované studie společnosti KPMG a materiály Českého olympijského výboru a Ministerstva školství tělovýchovy a mládeže. Autor se v práci zaměřuje také na komparaci výše státních investic do sektoru sportu v poměru k hrubému domácímu produktu (dále jen HDP) v průběhu několika let kdy došlo k nejvýraznějším změnám ve struktuře toků finančních prostředků do sportovního odvětví. Pro adekvátní srovnání s průměrnými investicemi a jejich návratnosti byla použita data z bílé knihy sportu vydané Evropskou Unií (dále jen EU) a výsledky šetření již zmíněné společnosti KPMG, která úzce spolupracuje s Českým olympijským výborem (dále jen ČOV).

2. Teoretická část práce

Teoretická část práce vysvětluje základní pojmy, které jsou stěžejní pro pochopení složitého systému financování sportu v České republice. Seznamuje s terminologií, vysvětluje důležitost sportu pro společnost a poukazuje na přesah sportu za hranice sportovišť. Pro pochopení významu sportu je potřeba vnímat ekonomické, morální, zdravotní a sociální dopady sportu na jedince i celou společnost.

2.1. Pojetí sportu v současné společnosti

Jak uvádí portál www.olympic.cz (ČOV, 2015), v moderní podobě je sport provozován přibližně posledních 200 let a zvláště v průběhu 20. století se velmi výrazně změnil. Objevovaly se a nadále objevují nejrůznější pokusy vyjádřit, co sport je, jaká je jeho podstata atd., vyčerpávající shoda však neexistuje. Je to dáno jednak vývojem, jednak různými hledisky interpretace tohoto složitého jevu. Alespoň principiální pohledy jsou pro vysvětlovaný olympismu nezbytné, tím spise, že mezi sport a olympismus nelze mechanicky položit rovnítko. O tomto vztahu bude pojednáno dále. Zůstává však mimo jakoukoliv diskusi, že sport tvoří „materiální“ základ olympismu, takové pojetí bylo vlastní samotnému zakladateli novodobého olympismu. Bez sportovních soutěží, pravidel, tréninku, konkrétních aktérů (sportovců, trenérů, funkcionářů), organizátorů, lékařů diváků atd. by olympijské ideály neměly smysl.

Portál dále uvádí že až do nedávna byla v české odborné terminologii uznávaná jistá konvence, rozlišující tělesnou výchovu, pohybovou rekreaci a sport. Jejich střešním termínem byla tělesná kultura. V tomto rámci byla za tělesnou výchovu považována pohybová aktivita (v podstatě povinná ve škole, armádě aj. jako součást vzdělání, výchovy) orientovaná na celkový rozvoj člověka, jeho optimální tělesnou zdatnost, na udržení zdraví, vytvoření trvalého vztahu k pohybu jako součást životního stylu.

Pohybovou rekreací se rozuměla zájmová, ve volném čase prováděná pohybová činnost, primárně směřovaná na obnovu sil, na udržování tělesné a duševní kondice, příjemné a účelné prožívání volného času. Sport charakterizovala dobrovolná (převážně) pohybová aktivita, motivovaná snahou po dosažení maximální výkonnosti, rozvíjené v tréninku a demonstrované v soutěžích. Významný dokument posledního období, Evropská charta sportu (1992), k níž se připojila i Česká republika, chápe sport jako „všechny formy tělesné činnosti, které – ať již prostřednictvím organizované účasti či nikoli – si kladou za cíl projevení či zdokonalení tělesné i psychické kondice, rozvoj společenských vztahů nebo dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních“. V tomto kontextu má sport stejné vymezení, jako dřívější tělesná kultura (viz výše). Pokud je toto širší vymezení přijímáno, většinou je nezbytné ho pro konkrétní případy doplňovat dalším upřesnění typu „školní sport“, „rekreační sport“, „závodní (soutěžní) sport“.

Bývalý předseda ČOV, Milan Jirásek (Jirásek, 2010, s. 17) ve svém proslovu upřesňuje postavení sportu ve společnosti a jeho společenský význam takto: *„ Řeknu rovnou, že ve vyspělých zemích je sport brán jako samozřejmá a všemi akceptovaná významná hodnota jak společenského tak individuálního života a tomu odpovídá všestranná*

podpora státu. Společenský význam sportu je přitom spatřován především v jeho přínosu zdravotním, sociálním a integračním, ekonomickém a mezinárodním. Zdravotní přínos sportu je všeobecně a dlouhodobě oceňován jako jeden z nejdůležitějších. Vzpomeňme na antické „mens sana in corpore", neboli „ ve zdravém těle zdravý duch"

Jirásek dále hovoří o významu sportu jako socializačního nástroje. Sportovní pravidla mnohdy představují jeden u úplně prvních systémů sociálních norem, se kterými se setkávají mladí sportovci. Sport pomáhá i při akceptování a přejímání dalších sociálních rolí a norem, se kterými se sportovci dostávají do styku na sportovištích. Nutnost dodržování těchto norem, i za silného emocionálního tlaku, obohacuje sociální dimenzi člověka o prvek sebekontroly a v sociálním kontextu lze předpokládat přenos takto získaných dovedností do dalších sfér sociálního života.

Z výše uvedeného textu je zřejmé, že sport je úžasným výchovným faktorem. Přispívá k rozvoji dovednosti, motivace, utváření osobnosti, odolnosti, formování charakteru, odpovědnosti, sebehodnocení, smyslu pro povinnost, vztahu k ostatním, respektování druhých, houževnatosti, cílevědomosti, sebeovládání, připravenosti k osobnímu nasazení a překonávání překážek. Sport dále příznivě ovlivňuje fyzický i mentální vývoj dětí a mladých lidí.

2.2. Sport jako veřejný statek

Podle Novotný a kol. (2009) rozlišujeme všechny typy svazků:

- čistý veřejný statek
- smíšený statek
- statek pod ochranou
- privátní statek

Novotný a kol. (2009) dále rozvádí jakým dílem jsou v České republice podporovány sport a tělesná výchova ze státního sektoru. Plán podpory ze státního rozpočtu je specifikován v šesti blocích, které by měli komplexně zabezpečovat následující typy činností:

1. blok společenských potřeb (veřejná správa, justice, policie, armáda)
2. blok odvětví rozvoje člověka (školství, kultura, tělesná kultura, zdravotnictví, sociální služby) POZN. napojit na HDI Index
3. blok poznání a informací (věda, výzkum, masmédia, informatika)
4. blok technické infrastruktury (doprava, spoje, energetika, voda, odpady)
5. blok privátních statků (bydlení a další privátní statky)
6. blok existenčních jistot (zaměstnanost a sociální zabezpečení)

Autoři vysvětlují původ příslušnosti tělesné kultury a sportu k orgánům ministerstva školství. Tělesná výchova a sport jsou obsaženy především v bloku odvětví rozvoje člověka, tělesná kultura se přímo podílí na školství, zdravotnictví i kultuře. Jednotný

název pak přesně vystihuje náplň práce samotného resortu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT).

Pro lepší ekonomickou klasifikaci je nutné sport rozdělit do jednotlivých částí. Sport je velmi diferenciovaným odvětvím a musí se k němu takto přistupovat. Jednotlivé oblasti sportu, rekreace i tělesné výchovy mají znaky veřejného sektoru svým posláním, funkcí, činností i cíli. Vždy je nutno před analýzou konkrétního odvětví sportu definovat jaká část bude zkoumána.

Podle několika dalších autorů, kteří se shodují s Novotným (2009) může sport zastávat společensky důležité funkce:

- ekonomické
- sociální (výchovné, integrace)
- politické (bohužel)
- etické

Sport je svým charakterem schopen splňovat roli výchovného mediátora pro děti a mládež, záleží však na konkrétní nabídce a formě služby, kterou by měl sport zprostředkovat. Ve sportu existuje jak ziskový, tak neziskový sektor. V dnešní době můžeme zaznamenat rostoucí tendenci významu, zatím stále ještě menšího, ziskového sektoru. Tento trend se odráží v makroekonomických ukazatelích sportovního odvětví na HDP. Ziskový a neziskový sektor jsou vzájemně komplementární, oba dva sektory se nejen doplňují, ale navzájem se podmiňují.

Novotný (2009) dále vysvětluje, že v běžné situaci by byl veřejný sektor produktem tržního sektoru, je tomu v případě sportu jinak. Oba sektory jsou na sobě do jisté míry nezávislé, ale na druhou stranu se dokáží ovlivňovat oběma směry. V prostředí sportu není tržní sektor hlavním motorem výkonnosti odvětví, ale z důvodu nedokonalé konkurence a částečného monopolu veřejného sektoru v mnoha oblastech sportu, tržní sektor jen reaguje na ziskovou příležitost trhu, bez dalších jasných záměrů na ovlivnění trhu.

2.2.1. Externality ve sportu

Podle Hobza (2006) je externalita vliv činnosti jednoho člověka na blahobyt jiného člověka, nebo společnosti, přímo se neúčastnících takové aktivity. V případě pozitivního vlivu na společnost se bavíme o externalitě pozitivní, v opačném případě se jedná o negativní externalitu.

Hobza dále zmiňuje všeobecný fakt o existenci jak pozitivních tak negativních externalit ve sportu. Jednou z těch velmi pozitivních externalit ve sportu je pozitivní vliv na pracovní nasazení a výkonnost, zdraví a sociální a kulturní participace jedince, tedy obecně pozitivní vliv na uchování a regeneraci lidského potenciálu. Obrovským přínosem sportu je výše zmiňované dobrovolnictví. Za negativní externalitu můžeme považovat ekologický vliv některých sportů, jako je lyžování, lesní cykloturistika, nebo

motorismus. Další negativní vlivy sportu patří do sféry zdraví, patři sem nevhodný sport, jednostranné přetěžování, nebo doping.

Mezi významné negativní externality sportu patří jistě násilí. Podle Sekota (2008) není násilí ve sportu záležitostí novodobého sportu. Už od dob Mayů a Aztéků přes staré Řecko a Řím až po starověké rytířské zápasy byla smrt nedílnou součástí těchto sportovních klání. V novodobé historie je sport spojen s etickými kodexy a jasně definovanými pravidly. Ve své současné podobě přináší sport novou formu instrumentálního „dramatického“ zaměřeného na pobavení diváků. Sport je dnes populární protože v divákovi vytváří pocit napětí. Sekot dále vyzdvihuje několik různých typů násilí ve sportu:

- surový fyzický kontakt u takových sportů, kde jsou soupeři v přímé interakci jeden s druhým (srážky, bránění, narážení)
- hraniční násilí je fyzický kontakt za hranicemi psaných pravidel, tento kontakt je stále tolerován trenérem i divákem jako nezbytný pro získání převahy na sportovišti
- polokriminální násilí jsou praktiky odsuzované jak pravidly, tak trenéry. Patří mezi ně údery do obličeje, kopance a údery likvidačního charakteru
- kriminální násilí je poslední možnou variantou. Soupeři projevují tendenci fyzicky insultovat svého oponenta mimo sportoviště.

Masová média hojně využívají brutálního fyzického kontaktu sportovců ke zvýšení sledovanosti a zvýšení atraktivnosti sportovních přenosů. Samotné násilí je v médiích podrobeno kritice. Násilí i jeho kritika se dobře prodává a tak se stává hnacím motorem zpravodajství.

Podle Sekota (2008) je násilí ve sportu velkou negativní externalitou, násilí agresivita na sportovišti se přenáší mezi diváky. Existují sporty, které přitahují velký počet diváků skrze televizní obrazovky. V případě finále amerického „Super Bowlu“, finálového zápasu světového poháru „ FIFA Word Cup“, nebo nedávno vysílaného boxerského souboje Mayweather vs. Pacquiao přitahují sportovní přenosy stovky milionů až miliardy diváků po celém světě. Přesto sledování sportovních utkání vyvolává větší tendenci k násilí v případě přímé účasti většího počtu diváků na jednom místě. Jedná se pak spíše o psychologickou otázku formy davového chování, ztráty identity jednotlivců, snížení sociálních rozlišovacích schopností a morálně volních vlastností. V těchto situacích propadají fanouškové týmů, buď kolektivnímu veselí, nebo naopak frustraci z prohraného utkání. Obě emoce jsou umocněni davovým prostředím a diváci pak mají větší sklony k agresi, vandalismu, xenofobii a rasismu.

2.3. Evropská charta sportu

V roce 1992 přijala vláda České republiky základní a nevýznamnější dokument Evropské Unie v oblasti sportu, s názvem Evropská charta sportu. Charta (1992) ve svých 13 článcích formuluje doporučení pro rozvoj tělesné výchovy a sportu na všech

jeho výkonnostních úrovních. Druhá část charty se věnuje vysvětlení etiky ve sportu a tvoří ji kodex, který vysvětluje zásady fair play.

V prvním článku charty se stát zavazuje k umožnění rovného přístupu ke sportování pro všechny své občany. Stát se dále zavazuje k podpoře rozvoje všech hodnot, které s sebou sport přináší.

V druhém článku se stát zavazuje k podpoře rozvoje všech forem tělesného rozvoje, které si ať už organizovaně nebo jednotlivě kladou za cíl, zdokonalení fyzické či psychické kondice občana.

Ve třetím článku na sebe bere stát úlohu ochránce dobrovolných sportovních hnutí. Stát si uvědomuje, že celá sportovní činnost nemůže být řízena pouze státním aparátem. Dobrovolná činnost je nedílnou součástí rozvoje sportovního odvětví. Stát se tedy zavazuje podporovat a spolupracovat s dobrovolnými sportovními celky. Vláda i sportovní hnutí se zavazují k vzájemnému respektování svých rozhodnutí.

Ve čtvrtém článku si stát bere za své a na druhé straně ukládá soukromým vlastníkům sportovních areálů povinnost zpřístupnit své sportoviště všem potenciálním sportovcům. Toto opatření je zaměřeno proti rasové diskriminaci a diskriminaci tělesně nebo duševně hendikepovaných občanů. Vzhledem k tomu, že celková dostupnost sportovišť je dána také jejich rozmanitostí a četností, spadá jejich správa do kompetence státní správy.

Pátý článek je zaměřen na stanovení kompetencí a závazků státu při rozvoji sportovní základny České republiky. Stát se zavazuje k podpoře sportování všech školáků nejen v hodinách tělesné výchovy, ale i v podpoře sportovních aktivit nad rámec školních povinností. V tomto smyslu stát pomáhá nejen s dostatkem volného času na sportovištích, ale také s dostupností samotných sportovních ploch. Dále se zavazuje k podpoře rozvoje kvalifikovaných pracovníků ve sportovním odvětví ať už se jedná o učitele, lektory, nebo trenéry. Již během školních aktivit bude stát podporovat na rozvoj sportovní etiky a fair play. V neposlední řadě stát podporuje rozvoj takových názorů, které povedou k pravidelnému sportování mládeže.

V šestém článku se stát zavazuje k podpoře sportovních aktivit jako záliby ve volném čase, nebo jako způsobu upevnění si dobrého zdravotního stavu pro všechny své občany. Dále se zavazuje k podpoře možnosti sportovních aktivit na pracovišti. Tento článek má ekonomický přesah až do sektoru sociálního a zdravotního.

Sedmý článek se věnuje přípravě a rozvoji sportu na vyšší výkonnostní úrovni. Stát by podle tohoto článku měl podporovat možnost přístupu ke správnému metodickému vedení tréninku, adekvátnímu sportovnímu vybavení a mimo jiné také k výsledkům výzkumné činnosti ve sportovním lékařství. Stát se dále zavazuje k podpoře zdravotní péče pro sportovce a pomoci svazům s koordinací sportovních soutěží.

Osmý článek ukládá státu povinnost starat se a pečovat o vrcholové sportovce. Stát by měl pomoci všem výjimečným sportovcům nejen k dosažení co nejlepších sportovních výsledků, ale také na sebe bere úlohu garanta jejich lidského rozvoje.

V devátém článku se stát zavazuje k rozvoji lidských zdrojů v oblasti sportu. Stát bude rozvíjet instituce pro vzdělání pracovníků ve sportu. Tento článek se týká rozvoje všech sportovních úrovní, od profesionálního až po rekreační sport.

Desátý článek zavazuje stát k neustálému rozvoji sportu v souladu s naším životním prostředím. Článek pojednává o nutnosti zachování dlouhodobého a kontinuálního rozvoje sportovních zařízení a sportovních aktivit s ohledem na přírodou kolem nás. Stát se zavazuje tyto hodnoty prosazovat a bránit.

V jedenáctém článku stát slibuje podporu výzkumu ve sportu. Výsledky výzkumu budou pod záštitou státu šířeny a sdíleny na všech úrovních, regionálních, státních i mezinárodních.

Ve dvanáctém článku charty je pojednáno o finanční podpoře sportu. Stát se zavazuje podporovat sport z veřejných zdrojů. Dále se stát zavazuje k vytvoření příznivého prostředí pro individuální finanční podporu, stát tedy bude svými kroky stimulovat samotné sportovní svazy a další soukromé subjekty k podpoře sportu z vlastních zdrojů.

V posledním, třináctém, článku charty se stát zavazuje k vytvoření adekvátní státní i mezi státní komunikační struktury a dále se zavazuje ke koordinaci informačních toků v této struktuře. Informace by měly být sdíleny napříč všemi odvětvími od zdravotnictví, přes školství, plánování místního rozvoje, městské rady až po správu životního prostředí.

Jak je z Evropské charty sportu (Charta, 1992) patrné, stát by se podle evropských hodnot měl postavit do role garanta rozvoje sportu a tělesné kultury. Sport by měl být dostupný všem, bez ohledu na sociální status, nebo finanční zaopatření. V případě dodržení těchto principů se sport stává sociálně společenským prostředím sbližujícím občany.

2.4. Sport a legislativa v ČR

Zdeněk Ertl (Ertl, 2010), předseda sdružení svazů České republiky prohlásil 5.5.2010 při příležitosti konference na téma Sport a Stát: *„Ten zákon opravdu už neodpovídá dnešním podmínkám, mimo jiné by měl být sladěn s Evropskou Unií. To se ale týká všech právních norem, protože například péči o zdraví sportovců řídí vyhláška z roku 1981. V zákoně je jmenován náš předchůdce SVAZARM, jsou tam jmenovány i organizace, které už dávno neexistují, například Socialistický svaz mládeže. To odpovídá tomu, že této problematice pozornost prostě věnována nebyla. Zákon je obecný a navíc je v určitých částech zmatečný.“*

Zákon o sportu

Zákon č. 115/2001 Sb., ze dne 28.února 2001 ve znění zákona č. 219/2005 Sb., vymezuje postavení sportu ve společnosti jako veřejně prospěšné činnosti a stanoví

úkoly ministerstev, jiných správních úřadů a působnost územních samosprávných celků při podpoře sportu.

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

§ 1 Předmět úpravy Tento zákon vymezuje postavení sportu ve společnosti jako veřejně prospěšné činnosti a stanoví úkoly ministerstev, jiných správních úřadů a působnost územních samosprávných celků při podpoře sportu.

§ 2 Základní pojmy

(1) Pro účely tohoto zákona pojem sport představuje všechny formy tělesné činnosti, které prostřednictvím organizované i neorganizované účasti si kladou za cíl harmonický rozvoj tělesné i psychické kondice, upevňování zdraví a dosahování sportovních výkonů v soutěžích všech úrovní.

(2) Sportem pro všechny se rozumí organizovaný a neorganizovaný sport a pohybová rekreace určená širokým vrstvám obyvatelstva. (3) Sportovní zařízení je objekt, pozemek, vodní plocha, budova nebo jejich soubor sloužící výhradně nebo převážně pro provozování sportu.

§ 3 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

(1) Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a) vypracovává návrh koncepce státní politiky ve sportu (dále jen "koncepce") a předkládá jej vládě ke schválení, b) koordinuje uskutečňování vládou schválené koncepce, c) zabezpečuje finanční podporu sportu ze státního rozpočtu, d) vytváří podmínky pro státní sportovní reprezentaci, pro přípravu sportovních talentů, pro rozvoj sportu pro všechny a pro sport zdravotně postižených občanů, e) vydává antidopingový program a organizuje a kontroluje jeho uskutečňování, f) rozhoduje o akreditaci1) vzdělávacích zařízení působících v oblasti sportu, g) zřizuje rezortní sportovní centrum a zabezpečuje jeho činnost, h) koordinuje činnost rezortních sportovních center Ministerstva obrany a Ministerstva vnitra.

(2) Rezortní sportovní centrum podle odstavce 1 písm. g) je organizační složkou státu; zabezpečuje vytváření potřebných předpokladů pro přípravu sportovních talentů a pro státní sportovní reprezentaci.

§ 4 Úkoly ostatních orgánů státní správy

(1) Ministerstvo obrany a Ministerstvo vnitra ve své působnosti vytvářejí podmínky pro rozvoj sportu, pro přípravu ke státní sportovní reprezentaci a přípravu sportovních talentů a zřizují svá rezortní sportovní centra a zabezpečují jejich činnost.

(2) Ministerstvo zdravotnictví ve své působnosti organizuje zdravotní péči o státní sportovní reprezentanty a sportovní talenty a vytváří organizační předpoklady

umožňující specifický přístup sportovních reprezentantů ke klinické péči, zřizuje laboratoř dopingové kontroly a zabezpečuje její činnost v rozsahu stanoveném Mezinárodním olympijským výborem; laboratoř dopingové kontroly je organizační složkou státu.

§ 5 Úkoly krajů kraje ve své samostatné působnosti vytvářejí podmínky pro sport, zejména

a) zabezpečují rozvoj sportu pro všechny a přípravu sportovních talentů, včetně zdravotně postižených občanů,
b) zajišťují výstavbu, rekonstrukce, udržování a provozování svých sportovních zařízení,
c) zabezpečují finanční podporu sportu ze svého rozpočtu.

§ 6 Úkoly obcí Obce ve své samostatné působnosti vytvářejí podmínky pro sport, zejména

a) zabezpečují rozvoj sportu pro všechny a přípravu sportovních talentů, včetně zdravotně postižených občanů,
b) zajišťují výstavbu, rekonstrukce, udržování a provozování svých sportovních zařízení a poskytují je pro sportovní činnost občanů,
c) kontrolují účelné využívání svých sportovních zařízení,
d) zabezpečují finanční podporu sportu ze svého rozpočtu.

§ 7 Náhrada při vyvlastnění Má-li být za podmínek stanovených stavebním zákonem

2) vyvlastněno sportovní zařízení (budova, pozemek, jejich soubor nebo jiné objekty, zřízené nebo vyhrazené k provozování sportu), lze vlastníku sportovního zařízení poskytnout náhradu ve formě věcného plnění ve srovnatelném rozsahu a kvalitě.

§ 8 Účinnost Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení. Klaus, v. r Havel, v. r. Zeman,

Jak je možné dohledat na stránkách ČOV (ČOV, 2015), zákonem o podpoře sportu vrcholí proces systematického přístupu k problematice sportu, sportovního prostředí a hnutí, který byl započat v roce 1999. Vláda postupně projednala Koncepci státní politiky v tělovýchově a sportu (usnesení č. 2 ze 6. 1. 1999), Zásady komplexního zabezpečení státní sportovní reprezentace, včetně systému výchovy sportovních talentů (usnesení č. 718 ze 14. 7. 1999) a Národní program rozvoje sportu pro všechny (usnesení č. 17 ze dne 5. 1. 2000). Sport má v České republice bohaté tradice, jedná se především o sport organizovaný ve spolcích, který byl vždy vnímán jako specifická součást naší národní kultury. Významná je též úloha sportu pro usměrnění agresivity, rozvoje sociálního vědomí a etického kodexu člověka, zejména v jeho dětství a mládí.

Jak uvádí Sekot (Sekot, 2008) aktivní způsob života patří mezi nejdůležitější a nejefektivnější součásti prevence drogové závislosti, alkoholismu a dalších negativních sociálně patologických jevů. Mnohým občanům se zdravotním postižením napomáhá ve snaze úspěšně se vyrovnat s jejich handicapem a v integraci do společnosti. Sport je i přínosem pro národní hospodářství. Odvodem daní ze sportovního průmyslu a služeb získává dnes stát zpět do státního rozpočtu významnou část finančních prostředků. V neposlední řadě nutno zdůraznit přínos sportu zejména v oblasti státní sportovní reprezentace, jejíž výsledky zvyšují prestiž České republiky na mezinárodním poli.

ČOV (ČOV, 2015), uvádí příklady vrcholových světově populárních sportovců, kteří se stávají vzorem pro mládež. Zákon o sportu byl zpracován v souladu s těmito přístupy. Vychází i z Evropské charty sportu, Evropské antidopingové úmluvy a Kodexu sportovní etiky, jejichž principy respektuje většina vlád evropských zemí. Jejich obsah tvoří doporučení vládám členských zemí Rady Evropy v rozhodujících směrech etiky, organizace a podpory sportu. PaedDr. Ladislav Malý náměstek ministra 1) § 22 odst. 1 písm. e) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání(živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů. 2) Zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

2.5. Státní podíl na financování sportu v České republice

Většina evropských států podporuje sport z ústředních, krajských i místních samospráv. Vlády používají pro transfery do amatérských sportovních organizací, u nás spíše občanských sdružení, celou řadu dotací. V České republice se v dnešní době namísto dotací používá anglický výraz „grant“, ve své podstatě se jedná o jedno a to samé.

Novotný a kol. (2011) uvádí, že typologie a terminologie jednotlivých dotací je velmi spletitá. V nejzákladnějším dělení se dotace liší na specifické a neúčelové. Oba typy dotací mohou být používány na financování jak běžných, tak kapitálových výdajů.

2.5.1. Účelové dotace

Novotný (2011) uvádí, že účelové neboli specifické dotace jsou poskytovány pouze na předem stanovený účel a příjemce se zavazuje poskytovateli k užití dotace výhradně ke stanovenému účelu. Mnohdy se hovoří o mandatorních dotacích, u kterých je přímo stanoven právně vymahatelný závazek a velikost a podmínky poskytování jsou zákonně chráněny. Na druhé straně existují diskreční dotace, u kterých nejsou výše zmíněné parametry dopředu stanoveny. O diskrečních dotacích se rozhoduje ad hoc.

Jak autor dále zmiňuje, jedna z podmínek pro udělení účelové dotace bývá spoluúčast žadatele. Žadatel se zavazuje vynaložit minimálně částku, která je přesně stanovena v průběhu schvalování dotace. Vláda také uděluje dotace bez spoluúčasti, které jsou

uděleny v podobě fixní částky bez dalších finančních závazků na straně žadatele. Vláda používá dotací bez spoluúčasti pro projekty, které jsou prioritními pro ústřední správu. Velikost dotace, která je poskytována záleží na parametrech služeb, nebo statků, na které je dotace poskytována. Tímto způsobem lze zaručit minimální úroveň standardního poskytování služeb, nebo úroveň kvality statků v celé republice.

Podle Novotného (2011) v případě udělení účelové dotace se spoluúčastí vláda stanovuje její charakter. Dotace může být fixní, nebo s otevřeným koncem. Odborně se mluví o účelové dotaci otevřené, respektive uzavřené. Uzavřená varianta je určena fixní částkou, ke které se poskytovatel zavazuje bez ohledu na vynaložené úsilí ze strany žadatele. Účelová dotace se spoluúčastí s otevřeným koncem je stanovena poskytovatelem tak, že se žadatel zavazuje k finančnímu plnění ve stejném poměru, nebo v předem určeném procentuálním poměru k poskytované dotaci. Poskytovatel se dále zavazuje k plnění dotace v takovém rozsahu v jakém bude žadatel schopen plnit svou část dohody. Dotace s otevřeným koncem nemá žádný strop a bude státem poskytována do doby plnění závazků ze strany žadatele.

Podle Novotného (2011) mohou být účelové dotace podmíněny ještě jedním způsobem a sice výkonovými ukazateli. Pro menší unitární státy s vysokým stupněm lokální homogenity, kde se mezi územními jednotkami příliš neliší preference a poptávka po službách se ve státní dotační politice ukazuje jako velmi efektivní výkonová podmíněnost. Výkonová podmíněnost dotace se daleko více zaměřuje na výstupy než na vstupy. Taková dotace více řeší opravdový cíl dané politiky, více se zajímá o výsledek procesu než o proces samotný. Poskytovatel dotace na sebe přebírá větší zodpovědnost a musí být schopen správně interpretovat mnohdy zavádějící, nebo vágní výsledky prezentované žadatelem o dotaci. V případě výkonové podmíněnosti může v průběhu čerpání dotace žadatel snížit velikost vlastního finančního plnění, jestliže se výsledný ukazatel nebude odchylovat od stanoveného standardu. Tento způsob statní dotace podporuje i méně finančně zdatné regiony, kde jsou ekonomické nedostatky kompenzovány nasazením lidských zdrojů.

Obrázek č. 1 Rozdělení dotací

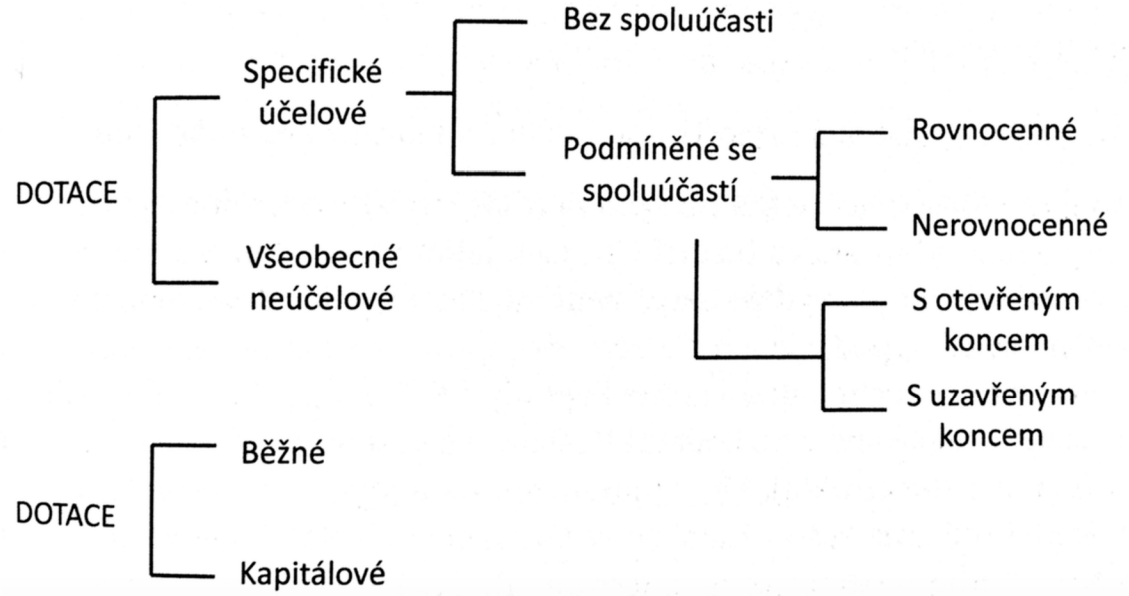

Zdroj: Novotný (2011)

2.5.2. Neúčelové datace

Novotný (2011) vysvětluje, že všeobecné neúčelové datace obdrží žadatel na základě stanoveného kritéria. Samotné použití dotace je plně v kompetenci žadatele. Neúčelové dotace tedy nejsou podmíněny vynaložením prostředků na konkrétní statek, nebo službu, ani nejsou podmíněny finanční spoluúčastí ze strany žadatele. Neúčelové dotace nechávají volnost a volbu rozhodnutí o užívaní statků a služeb v kompetenci územních samospráv. Rozhodování územních samospráv je založeno na preferencích místního obyvatelstva. Neúčelové dotace jsou poskytovány jak formou fixní paušální částky, tak mohou být poskytnuty ve vztahu k příjmovému úsilí. Tyto dotace jsou poskytovány podle legislativně ustanovených vzorců pro financování základní úrovně veřejných statků, či služeb.

2.5.3. Nárokové a nenárokové dotace

Dalším kritériem pro rozdělení dotací je podle Novotného (2011) způsob jakým jsou tyto dotace rozdělovány. V případě nárokových dotací se jedná o statní podporu, o kterou příjemce nemusí žádat. Taková dotace je poskytována v pravidelných intervalech, nebo je podmíněna pouze faktem, že poslední přidělená dotace byla zcela vyčerpána. V případě nenárokových dotací musí žadatel vyplnit žádost o poskytnutí dotace a pro udělení dotace je jeho povinností naplnit všechna kritéria která jsou legislativně stanovena. Nárokové dotace by se tedy mohly chápat jako automatické přerozdělovaní finanční pomoci. Na druhé straně dotace nenárokové jsou přiděleny pouze na základě naplnění podmínek stanovených státem.

Na stránkách MŠMT (2015) je možné nalézt dokument Programy na podporu sportu pro rok 2015, který byl projednán poradou vedení MŠMT ze dne 10. července 2014 pod č. j. MŠMT-18969/2014. Tento program člení podporu sportu do různých odvětví a resortních center.

Programy na podporu sportu v České republice (MŠMT, 2015):

I. Sportovní reprezentace
II. Sportovně talentovaná mládež
III. Činnost sportovních organizací
IV. Údržba a provoz sportovních zařízení
V. Činnost sportovních svazů
VI. Významné sportovní akce
VII. Zdravotně postižení sportovci
VIII. Organizace sportu ve sportovních klubech
RSC – program MF na podporu sportovních resortních center

Program I.

Obsahové zaměření:

- prostřednictvím vybraných sportovních svazů, které jsou zařazeny do programu státní reprezentace jsou podporováni reprezentanti juniorských i seniorských kategorií, podpora se vztahuje na jejich sportovní přípravu a na reprezentaci na vrcholných akcích jakými jsou Olympijské hry (dále jen OH), Mistrovství Světa, Mistrovství Evropy apod.
- roční podpora reprezentačních týmů v přípravě na OH, jedná se tedy pouze o olympijské sporty
- podpora svazů se řídí směrnicemi MŠMT, která vydává seznam TOP svazů pro které bude určen balík financí

Svazy předkládají žádosti o státní podporu přímo MŠMT. V případě kladného vyřízení žádosti o dotaci, se dotace vyplácí až do 100% výše požadované částky.

Program II.

Obsahové zaměření:

- sportovní svazy efektivně hospodaří podle svého vlastního uvážení s přidělenými dotacemi, které rozdělují na základě vlastního ročního plánu mezi SCM a SpS
- SCM - sportovní svazy zařazené do Programu II. rozdělují prostředky mezi dorostenecké a juniorské talentované sportovce, z pravidla se jedná o sportovce v rozmezí 15 – 19 let, ale ve výjimečných případech mohou svazy rozhodnout o prodloužení podpory až do 23 let
- SpS – podpora sportovní přípravy talentované mládeže ve věku 6 – 15 let, podporu lze využívat i ve spolupráci s řediteli základních škol s možností využití potenciálu školních sportovišť.
- MŠMT stanovuje počet zapojených svazů do Programu II., stejně jako na základě bodového systému stanovuje výši podpory, bodový systém je závislí na výkonnsti jednotlivých svazů v minulém období

Program III.

Obsahové zaměření:

- podpora sportovních organizací celostátního charakteru, které se věnují rozvoji volnočasového sportování
- podpora sportovních aktivit školních i univerzitních klubů ve věkové hranici 6 – 26 let, včetně soutěží republikového a mezistátního charakteru, s českou účastí
- organizační záležitosti sportovních organizací a spolků působících na krajské, regionální i místní úrovni

- zdravotní zabezpečení sportovců v oblasti sportovní reprezentace a sportovně talentované mládeže ve spolupráci s ČOV

V případě schválení podpory se částky poskytují až do 100% výše rozpočtované částky.

Program IV.

Obsahové zaměření:

- podpora udržování a provozování sportovních zařízení ve vlastnictví, výpůjčce i dlouhodobém nájmu nestátních neziskových organizací (dále jen NNO), sportovním zařízením se rozumí budova, pozemek nebo vodní plocha s primárním účelem provozování sportovní činnosti
- podpora se vztahuje na udržování technických strojů a zařízení sloužících k údržbě sportovišť
- podpora samotné údržby sportovišť, v případě že sportoviště nemají vlastní prostředky pro údržbu

Program V.

Obsahové zaměření:

- podpora sportovní, organizační a obsahové činnosti NNO, včetně zabezpečení technicky – servisních, zdravotních a metodických podmínek pro sportovce daných NNO s celorepublikovou působností
- podpora je realizována pouze prostřednictvím podpory sportovních svazů pro NNO, pravidelně provozujících organizované sportovní činnosti
- podpora je určena na organizování sportovních soutěží a jiných činností na území České republiky s domácí i zahraniční účastí, vždy jen do výše schváleného finančního objemu pro spolek organizující akci, nejedná se o podporu významné sportovní akce, která svým charakterem spadá do Programu VI.
- Podpora je zaměřena na zabezpečení sportovní činnosti členů NNO a na zajištění organizace sportovních událostí nejen na v ústředí, ale také v krajské, regionální i místní úrovni

Program VI.

Obsahové zaměření:

- Program VI. může poskytovat podporu jen celostátně působícím NNO
- první skupinou jsou pořádání MS a ME seniorů a juniorů, pro daný sport vždy jen jedna akce za rok
- druhou skupinou jsou pořádání světových pohárů, mezinárodních sportovních akcí, otevřených mistrovství republik apod.
- Program VI je omezen výší státního rozpočtu, významností akce, spoluúčastí pořádající NNO, nebo svazu,

- akce podporované z programu VI musí probíhat za účasti českých reprezentantů, sportovní akce olympijské přípravy před nebo v době konání olympijských her včetně účasti českých sportovců na OH,
- podpora světových i Evropských mládežnických soutěží vyhlášených Mezinárodním olympijským výborem, včetně olympiády dětí a mládeže v ČR,
- sportovní a tělovýchovné akce pro oblast volnočasových, školních a akademických aktivit

Program VII.

Obsahové zaměření:

- podpora sportovní přípravy zdravotně postižených sportovců v juniorských i seniorských kategorií a jejich účasti na vrcholných sportovních akcí pořádaných mezinárodním paralympijským výborem, a na kvalifikačních akcí s nimi spojených
- podpora je zajištěna prostřednictvím vybraných sportovních svazů, nominace je konzultována s Českým paralympijským výborem (dále jen ČPV)
- podpora mládeže, včetně stávajících členů SCM
- podpora všeobecné sportovní činnosti bez omezení věku zapojených sportovců
- podpora významných sportovních akcí podle priorit stanovených ČPV

Program VIII

Obsahové zaměření:

- přímá podpora sportovních klubů a tělovýchovných jednot, se zaměřením na sportovní, pohybové a tělovýchovné činnosti dětí a mládeže
- žadateli programu jsou pouze tělovýchovné jednoty a sportovní kluby
- podpora je určena na provoz tělovýchovných jednot a klubů, které se starají o mládež (více než 20 členů klubu mladších 18 let) na jejich materiální vybavenost, na trenéry a asistenty
- s ohledem na celospolečenský význam sportování dětí a mládeže může být klubu poskytnuta až 100% žádané částky

RSC

Na stránkách MŠMT (2015) je možné nalézt také dokument podpory sportu pro resortní sportovní centra, který byl projednán poradou vedení MŠMT ze dne 10. července 2014 pod č. j. MŠMT - 41235/2014.

Resortní sportovní centra

Obsahové zaměření:

- odborná a servisní pracoviště, poskytující zdravotní, technické, sociální, ekonomické a vědecko-servisní podmínky pro sportovní reprezentaci státu

- stát poskytuje finanční prostředky na fungování RSC prostřednictvím specifického ukazatele státního rozpočtu „ státní reprezentace“ prostřednictvím státní rozpočtové kapitoly 333 MŠMT
- VSC MŠMT – střediska sportu financovaná výhradně z rozpočtu MČMT, VSC nemohou nakládat s žádným nemovitým majetkem a svá sportoviště pouze pronajímá
- CS MV, centrum sportu ministerstva vnitra (dále jen MV) je financováno jak z kapitoly MŠMT, tak z kapitoly MV pro svou činnost využívá svěřený nemovitý majetek
- ASC MO, armádní sportovní centrum ministerstva obrany (dále jen MO), financována z kapitoly MŠMT i MO, ke své činnosti využívá nemovitého majetku MO

Obrázek č. 2 Hierarchie financování sportu ČR

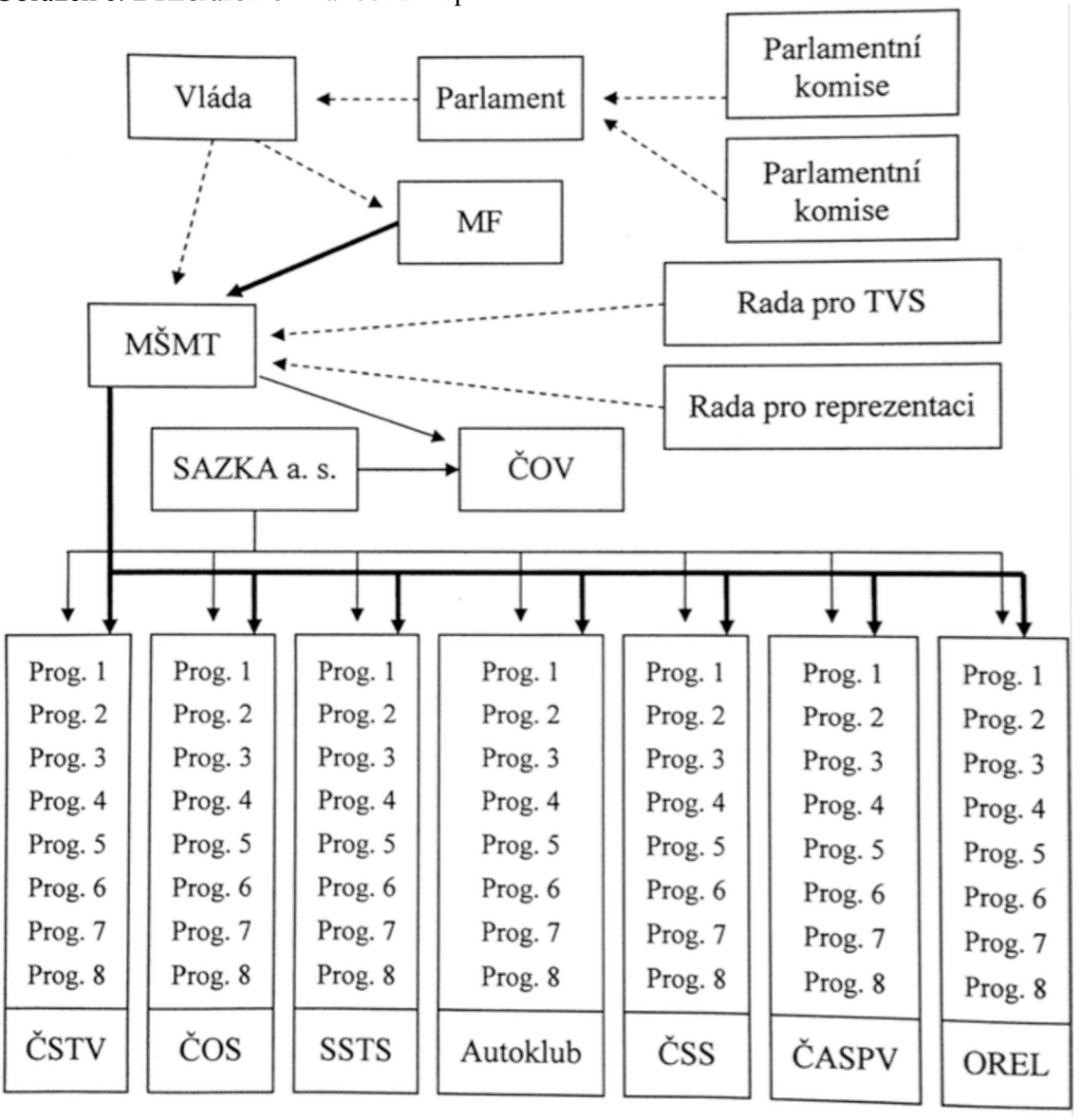

Zdroj:Novotný (2011)

Schéma na obrázku pochází z publikace (Novotný, 2011), kde je ještě uveden orgán ČSTV, který 27. dubna 2013 změnil svůj název na dnešní ČUS. ČUS je organizace občansky otevřená, demokratická, nezávislá a nepolitická. Subjekty sdružené v ČUS si ponechávají samostatnost právního postavení, majetku a činnosti. ČUS je členem Českého olympijského výboru (ČOV, olympic.cz) a členem Evropského sdružení nevládních sportovních organizací.

Nejvyšším orgánem ČUS je valná hromada, tvořená zástupci národních sportovních svazů a zástupci SK/TJ, která se zpravidla schází 1x ročně. V období mezi valnými hromadami zajišťuje plnění úkolů ČUS a rozhodnutí valné hromady Výkonný výbor ČUS.

2.6. SAZKA

Novotný a kol. (2011) vysvětluje základní rozdíl v zařazení finančních příjmů ze společnosti Sazka do sportu. V současné době se podpora plynoucí z příjmů společnosti Sazka počítá do privátních zdrojů na podporu sportu, v minulosti se tyto zdroje řadily do státní podpory. V roce 1956 schválila tehdy ještě Československá vláda zřízení sázkového podniku, který měl v souladu se svou zřizovací listinou odvádět celý svůj čistý zisk do státního rozpočtu na podporu turistiky a sportu. V roce 1957 byla společnost Sazka převedena pod ČSTV, kdy se ČSTV zavázalo k odvádění celého čistého zisku do rozpočtu ÚV Národní fronty. Vláda se domnívala, že by příjmy ze Sazky mohli být dostatečným finančním zdrojem pro financování vlastního aparátu, nákladů na národní reprezentaci a částečně by mohly působit jako investice do rozvoje sportovních zařízení. Sazka se nakonec ukázala jako dostatečný zdroj financí pro pokrytí nákladů na účast na Olympijských hrách, pořádání spartakiád a v neposlední řadě na výstavbu či rekonstrukci významných sportovních center.

V této formě, jak autor dále uvádí, existovala Sazka až do doby zániku ČSTV. V roce 1990 je tedy Sazka podřízena nástupnickým sportovním organizacím: Českému svazu tělesné výchovy, České a Slovenské konfederaci sportovních a tělovýchovných svazů a Slovenskému združeniu telesnej kultúry. Dne 27.11. 1992 se podepisuje nová zakladatelská listina, která ustanovuje Sazku akciovou společností. Společnost zahájila svou činnost v nové formě 15. února 1993. Jedinými akcionáři se stala české sportovní sdružení působící v oblasti sportu: Český svaz tělesné výchovy, Česká obec sokolská, Česká asociace - Sport pro všechny, Autoklub ČR, Sdružení technických sportů a činností ČR, Orel – křesťanská tělovýchovná organizace a Český střelecký svaz. V září roku 1997 bylo schváleno přijetí posledního akcionáře, kterým se stal Český olympijský výbor. Až do uvedení novely loterijního zákona č. 63/1999 Sb., s platností od 1.1.2000 mohl o alokaci mohl o alokaci čistého příjmu společnosti Sazka rozhodovat stát. Uvedením novely loterijního zákona v platnost stát přichází o své rozhodovací právo a výtěžky Sazky jsou rozdělovány na základě akcionářských podílů.

Sazka fungovala jako ekonomický motor českého sportu velmi spolehlivě, až do roku 2003 se pravidelně umisťovala mezi deseti nejlepšími českými podniky a díky tomu mohla do českého sportu odvádět značné sumy. Zlom nastal v roce 2004, kdy se

akcionáři sazky, tedy již bez zásahu ze strany státu, společně dohodli na schválení investice do výstavby nové multifunkční sportovní haly pro pořádání nadcházejícího mistrovství světa v ledním hokeji v Praze. Výstavba nové sportovní haly byla velmi drahá, o výši opravdových nákladů se můžeme tu tam dozvědět z denního tisku. Sazka a.s. mluvila o nákladech v rozmezí mezi šesti až osmi miliardami korun. Investor Sazka a.s. byla nucena vzít si na celý projekt úvěr, tím se konečné náklady měly vymrštit až na neuvěřitelnou hranici dvaceti miliard korun. Celý úvěr byl poskytnut v eurech a tak jeho konečná výše podléhá momentálnímu kurzu koruny vůči euru. Neblahé následky neuvážené investice pocítili akcionáři Sazky již v roce 2005. Do velkých finančních těžkostí se dostala většina sportovních svazů, které jsou odkázány na výplatu dividend ČSTV.

Jak je možné se dočíst v publikaci Novotného (2011) v roce 2008 byla situace tak vážná, že byl ČSTV nucen rozpustit svůj rezervní fond, aby mohl dostát svým závazkům vůči jednotlivým svazům. To byla pouze momentální pomoc svazům v ekonomické tísni, v roce kdy splátkový kalendář Sazky byl odhadován na 700 milionů korun ročně. Podle všech dostupných informací se měl splátkový kalendář v letech 2012 až 2013 posunout až na částku 900 milionů korun. Sazka se rozhodla řešit své finanční problémy refundací svých dluhů za pomoci krátkodobých úvěrů. Toto rozhodnutí přivedlo později společnost Sazka a.s. k bankrotu. Absolutní výpadek příjmů společnosti Sazka a.s. v roce 2009 sanovala vláda příspěvkem z kapitoly Všeobecné pokladní správy. Vývoj výše prostředků na sport v České republice je naznačen v grafu na obrázku č. 2.

Tabulka č. 1 Podíl Sazky a.s. na financování českého sportu (údaje v tisících Kč)

Rok	Státní rozpočet	Sazka	Celkem
1989	448 000	612 000	1 060 000
1992	492 503	655 570	1 148 073
1995	981 343	630 934	1 612 277
1998	752 884	824 175	1 577 059
2001	1 474 800	960 000	2 434 800
2004	1 581 600	1 101 500	2 683 100
2007	2 656 000	1 036 800	3 692 800
2009	1 901 500	0	1 901 500

Zdroj: Novotný a kol (2011)

Graf č. 1 Graf průběhu investic do sportu v rozmezí 20 let (údaje v tisících Kč)

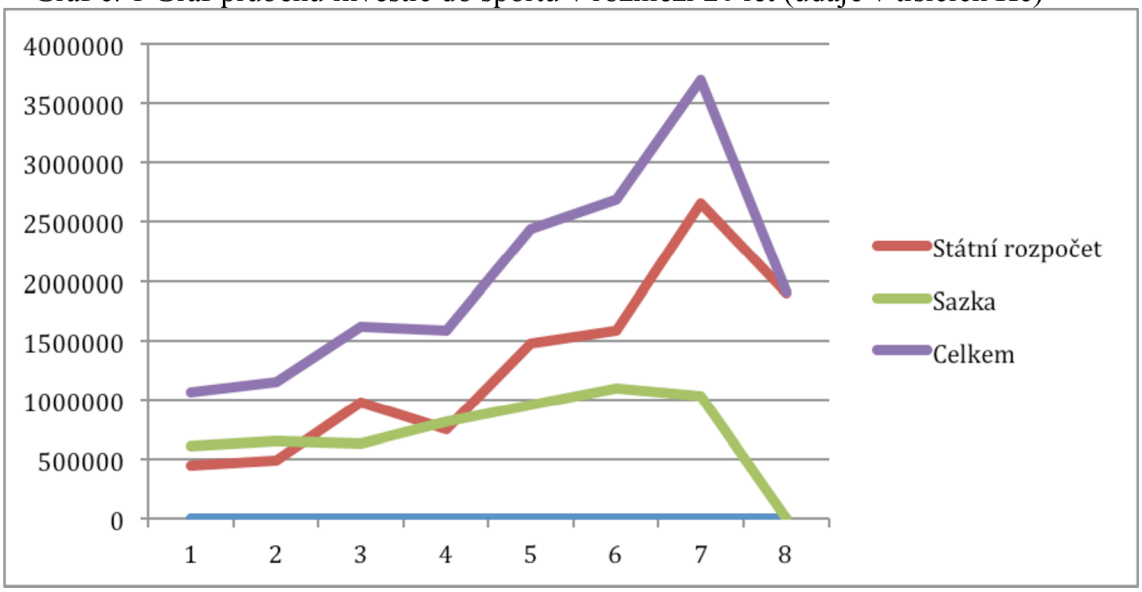

Zdroj: Novotný a kol (2011)

2.7. Dobrovolnictví jako součást podpory sportu

Nedílnou součástí podpory sportu je dobrovolnictví. Podle Badelt a Hollerweger (Hobza, 2010) je práce dobrovolníků definována jako pracovní výkon proveden ve prospěch druhých bez nároku na monetární plnění.

Hobza (2010) je přesvědčen o tom, že k pochopení důležitosti role dobrovolnictví ve sportu je třeba znalosti Pestoffova modelu národního hospodaření viz obrázek číslo 3. Hobza dále uvádí, že samotný rozklad Pestoffova modelu ještě neposkytuje dostatečně jasný pohled na dobrovolnou práci. Neziskové organizace jsou zahrnuty ve třech sektorech, jedná se o neziskový veřejný, neziskový soukromý a neziskový sektor domácností. Ze zmiňovaných třech sektorů, jsou pouze dva sektory těmi hlavními oblastmi, kde se dobrovolná práce velmi podstatně profiluje a tyto dva sektory také výrazně ovlivňují ekonomiku celého hospodářství.

Ať už literatura hovoří o neziskovém, nebo netržním sektoru, autoři se shodují na tom, že se jedná o část národního hospodářství, ve kterém subjekty produkují služby i statky cestou tak zvaných přerozdělovacích procesů. V neziskovém sektoru není cílem hospodářské činnosti zisk ve finanční podobě, ale přímé dosažení užitku, zpravidla podobou veřejné služby. Tato skutečnost je vyjádřením základního principu neziskových organizací.

Je obvyklé, že neziskový soukromý sektor je financován prioritně ze soukromých zdrojů fyzických a právnických osob a jeho cílem je užitek. Příspěvek ze státního rozpočtu je většinou jen doplňkem k tak zvanému multifinancování, přesto má tento příspěvek velký vliv na rozsah služeb poskytovaných tímto soukromým sektorem.

Hodoň (2010) uvádí, že sektor domácností má v rámci národního hospodářství významnou roli svým začlenění do koloběhu finančních toků a vstupem na trh produktů, faktorů a kapitálu, a s tím související významnou podporu všech hospodářských aktivit. Tento sektor má také zásadní vliv na formování občanské společnosti, jejíž kvalita se promítá do kvality samotných neziskových organizací. Samotný rozsah dobrovolné práce v sektoru domácností se velmi liší, záleží na mnoha faktorech, jakými jsou na příklad kultura, země, sociální statut, věk, ekonomická úroveň apod. Domácnosti se velkým dílem podílejí na hodnocení NEW (Net Economic Welfare). Do HDP se dobrovolná činnost domácností nezapočítává, přestože je její působení na HDP iniciační.

Obrázek č.3 Pestoffův model

Zdroj: Hodoň (2010)

Hobza (2006) dále rozvádí otázku, jak ovlivňuje dobrovolná práce makroekonomické agregáty. Vysvětlení autor hledá prostřednictvím vlivu dobrovolnictví na jednotlivé komponenty tzv. magického čtyřúhelníku (HDP, zaměstnanost, saldo zahraničního obchodu, inflace).

Pro identifikaci iniciačního vlivu dobrovolné práce na HDP zvolil autor produktovou metodu. Podle definice produktové metody je HDP roven součtu spotřeby C, investic I, vládní spotřeby G, a čistých vývozů X.

$$HDP = C + I + G + X$$

Dobrovolná práce ovlivňuje spotřebu především v iniciaci nákupu materiálu, nářadí, přístrojů, nástrojů a nabídkou sociálních, charitativních, sportovních atd. produktů a služeb, vzniklých na základě dobrovolné činnosti, které se v konečné (evidované) spotřebě objevují jako komponenta spotřeby běžné, zahrnuté do HDP.

Hobza (2006) dále uvádí že podobná situace se objevuje v projektové, stavební, rekonstrukční a investiční činnosti. Na vzdory těmto faktům je jen část této práce evidována a zahrnována do vykazovaných investic (spolky, charita, církev atd.). Na druhou stranu zvelebení domu, spolkového nebo soukromého pozemku, nebo zahrady není evidována vůbec. Mnohé velké sportovní akce se dnes neobejdou bez dobrovolné činnosti, jejich rozpočty jsou konstruovány s ohledem na podíl dobrovolné práce. Dopady dobrovolné činnosti jak ve sportu tak ve společnosti se dají lépe vysvětlit na mikroekonomickém modelu jednotlivých ekonomických subjektů, ale jejich dopad na celostátní ekonomiku není možné přehlížet. Nestátní neziskové organizace jsou založeny na podnikatelském principu, ale jejich rozpočtové hospodaření vychází z modelu vyrovnaných příjmů a výdajů. Některé mikroekonomické principy se u NNO liší od ziskových organizací:

- maximalizace užitku, ne zisku
- součástí příjmů jsou dotace, ovlivňující rozsah činnosti organizace
- rozsah činnosti je určen velikostí společenské potřeby užitku.

2.8. Profesionální sport

Novotný (2011) tvrdí, že pro sportovní kluby fungují finanční trhy podobně jako pro ostatní firmy, existuje však několik detailů, které je odlišují. Jak vyplývá z obrázku č. 4, nabízejí kluby na trhu produktů – statků své sportovní utkání ve formě vstupenek. Finanční zdroje získané ze vstupenek na zápas vynakládají domácnosti a také soukromé firmy. Příjmy klubů nekončí čistým ziskem z prodeje vstupenek, ale jsou povýšeny o zisk z prodeje občerstvení na klubových stadionech a v neposlední řadě také o prodej suvenýrů s klubovou tématikou.

Dalším významným zdrojem do klubových pokladen je prodej přenosových práv na sportovní utkání. Historicky se první práva na přenos utkání prodávala v USA, první prodaná přenosová práva byla rozhlasová. Dnes se prodávají práva téměř výhradně na televizní přenosy a internetový life streeming. Kapitál klubu se ve výjimečných případech může navyšovat příjmem peněžního daru, daleko běžnější praxí je však příjem finančních prostředků formou sponzorství. Kluby tak inkasují peníze za zprostředkování reklamy daných firem v průběhu, ale i mimo samotný průběh sportovních utkání. Sponzoři si touto cestou kupují reklamu specificky zaměřenou na určitou populaci, na diváky sportovních přenosů daného sportu. V dnešní době sponzorství generuje největší příjmy předních světových sportovních klubů. Výrazným zdrojem finančních prostředků v českém prostředí jsou tzv. patronáty. Velké firmy se

postaví za sportovní klub a jsou ochotny hradit i neočekávané schodky v rozpočtu klubu, bez nároku na další reklamu.

Obrázek č. 4 Model finančních toků profesionálních sportovních klubů

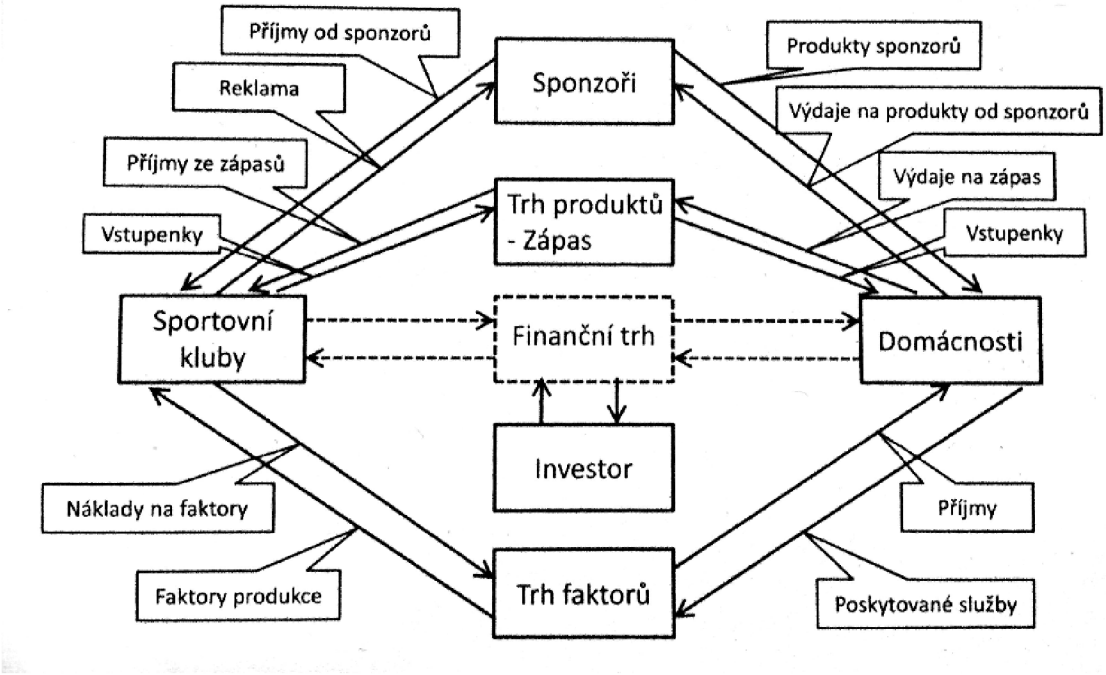

Zdroj: Novotný (2011)

3. Praktická část

V praktické části se práce bude věnovat novele loterijního zákona a jejího dopadu na loterijní a kurzové sázkové společnosti, stejně jako dopadu novely na objem státních financí do sportu. Dále práce bude rozebírat činnost sportovních klubů a jejich financování.

3.1. Novela loterijního zákona

1. 1. 2014 vstoupila v platnost novela zákona č. 202/1990 Sb. o loteriích a jiných podobných hrách. Novela zákona ukládá provozovatelům loterijních her a kurzovního sázení za povinnost odvést 20% z celkových zisků do státní pokladny. Novela dále umožňuje ponížit základ dílčího odvodu a to až o 25% v případě odvodů z loterijních her, nebo kurzovních sázek.

(1) O slevu na dílčím odvodu lze snížit a) dílčí odvod z loterií,
b) dílčí odvod z kursových sázek.
(2) Slevu na dílčím odvodu muže poplatník uplatnit do výše hodnoty peněžitých darů poskytnutých poplatníkem v odvodovém období Českému olympijskému výboru na účely tělovýchovné a sportovní, pokud poplatník jejich hodnotu a den předání zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup.
(3) Dílčí odvod lze snížit nejvýše o 25 % tohoto dílčího odvodu.

V roce 1990 vznikl zákon, blíže specifikující kdo a jaký podíl bude státu ze svého zisku z loterijních a podobných her odvádět. Zákon zahrnoval následující: peněžité a věcné loterie, tomboly, číselné loterie, okamžité loterie, výherní hrací přístroje, bingo, kursové sázky, sázkové hry v kasinech a hry provozované pomocí technických zařízeních obsluhovaných sázejícím.

Jak uvádí studie KPMG (2015) povolení provozovat loterijní a sázkové hry vydává ministerstvo financí (dále jen MF). MF přeneslo náklad na státní dozor na provozovatel sázek a loterií, avšak do maximální výše 1% z celkového příjmu poníženého o vyplacené výhry. Společnosti, které obdrželi povolení k provozování loterií a kurzových sázek odváděly 90% výtěžku z provozování loterií, tombol a ze sportovních sázkových her, u kterých je výhra podmíněna správným určením sportovního výsledku a 10% z provozování kurzových sázek, sázkových her v kasinech a ze sázkových her provozovaných pomocí speciálních žetonů na sociální, zdravotní, osvětové nebo jinak veřejně prospěšné účely.

Studie dále uvádí, že v roce 1998 dochází ke sjednocení systému odvodů pro všechny loterijní společnosti. Novým principem výpočtu odvodu na veřejně prospěšné účely (dále jen VPÚ) se ustanovil progresivní odvod. 6-20 % z rozdílu příjmu provozovatele (všechny vsazené částky ve všech jím provozovaných hrách) poníženém o vyplacené

výhry, správní poplatky a náklady na státní dozor. Dále se rozšířila definice VPÚ o sportovní, kulturní a ekologický rozměr. Úprava zákona s sebou přinesla osvobození od daně z příjmu pro všechny právnické osoby provozující loterijní společnosti.

Pozn.: vysvětluji pojem osvobození od daně

Podle Čírtka (2011) se osvobození od daně z příjmu právnických osob podnikajících v oboru loterijních společností jeví jako relativní pojem. Odvody loterijních firem do veřejného a neziskového sektoru se oficiálně neuvádějí jako daně. Místo toho je nazýváme poplatky (správní, místní a na státní dozor) a odvody (odvod na VPÚ) Ve své podstatě je však správní poplatek druhem progresivní daně, místní poplatek je paušální daní za každý automat a odvody na VPÚ jsou progresivní daní s možností, aby si firmy svobodně určily, který subjekt neziskového sektoru bude jejím příjemcem. V konci odvádějí loterijní firmy na poplatcích dle čísel z roku 2009 celých sedm miliard korun ročně. Když se k tomu přidá DPH, kde loterijní firmy nemají možnost odpočtu, a náklady na sociální a zdravotní pojištění zaměstnanců, dostaneme výsledných 10 miliard korun za rok, jež doputují státu, obcím i neziskovému sektoru. Vzhledem k výsledným tržbám celého odvětví (32,5 miliardy korun) nesou loterijní firmy de facto daňovou zátěž ve výši třetiny hrubých tržeb.

Jak vyplývá ze zákona č. 202/1990 Sb., obce dostali v roce 1998 do rukou rozhodovací právo o udělení omezení pro VHP na svém území. Jednalo se o tak zvanou obecně závaznou vyhlášku. Obce navíc dostali možnost udělování povolení pro interaktivní videoloterijních terminálů, které nebyly oficiálně zařazeny MF pod VHP.

V roce 2003 zavedlo MF novou vyhlášku zavazující provozovatele loterijních her a VHP k odvodu části výtěžku přímo obci, od které provozovatel obdržel povolení k provozování činnosti.

V roce 2012 přichází velká změna v loterijním zákoně a obce mají možnost regulovat dokonce VHP, které jsou povolené u MF. Tímto aktem se definitivně ruší místní poplatek a poplatek na státní dozor a zavádí se jednotný odvod. Jednotná loterijní daň byla vyčíslena na 20%, z této loterijní daně se odvod rozděluje mezi obce a stát u technických herních zařízení v poměru 80:20 a u sázkových her v poměru 30:70 ve prospěch státu (KPMG, 2015).

Studie KPMG (2015) uvádí, že od 1.1.2014 vstoupila v platnost poslední novela loterijního zákona, která ze zákona ukládá provozovatelům kurzových sázek a loterií paušální odvod ve výši 20%. Dílčí odvod 20% ze sumy, která je rovna rozdílu celkové výši vsazených peněz a všech vyplacených výher, je možné ponížit až o 25% z dílčího odvodu. Tato sleva se vztahuje na společnosti, které se rozhodnout poskytnout tuto sumu jako dar Českému Olympijskému výboru (dále jen ČOV). Odvody jsou plně závislé na hospodářském úspěchu společností. ČOV se zavázalo poskytnout tyto finanční zdroje na podporu sortu pro mladé, bez omezení pouze na olympijské sporty.

3.1.1. Reálné dopady novelizace loterijního zákona na velikost darů ČOV

Na přímé podpoře sportu pomocí finančního daru ČOV se podílí celkem 11 společností. Objem celkového finančního daru v roce 2015 lze predikovat na základě hospodaření společností v letech minulých.

Tabulka č. 2 předpokládaný finanční dar ČOV v roce 2015

Sazka a.s.	200 000 000 Kč
TIPSPORT a.s.	26 000 000 Kč
CHANCE a.s.	23 000 000 Kč
Tipsport.net a.s.	91 000 000 Kč
Českomoravská loterijní a.s.	800 000 Kč
SYNOT tip a.s.	6 000 000 Kč
Victoria Tip a.s.	3 000 000 Kč
Loterie Korunka a.s.	6 000 000 Kč
FORTUNA GAMES a.s.	70 000 000 Kč
MAXI-TIP a.s.	3 000 000 Kč
SLOT Group a.s.	1 700 000 Kč
Celkem	**430 500 000 Kč**

Zdroj: ČOV (2015)

Tabulka č. 3 Finanční dary ČOV v roce 2014

Sazka a.s.	203 276 410 Kč
TIPSPORT a.s.	29 573 257 Kč
CHANCE a.s.	22 104 396 Kč
Tipsport.net a.s.	99 524 026 Kč
Českomoravská loterijní a.s.	629 000 Kč
SYNOT tip a.s.	6 000 000 Kč
Victoria Tip a.s.	2 947 638 Kč
Loterie Korunka a.s.	6 000 000 Kč
FORTUNA GAMES a.s.	70 000 000 Kč
MAXI-TIP a.s.	1 199 288 Kč
SLOT Group a.s.	1 700 000 Kč
Celkem	**442 954 015 Kč**

Zdroj: ČOV (2015)

Z grafu č. 2 vyplývá velký podíl společnosti Sazka a.s. na celkovém daru Českému olympijskému výboru. Finanční prostředky darované ČOV na základě novely loterijního zákona č. 202/1990 Sb. 1. 1. 2014, jsou použity výhradně na sportování dětí a mládeže v olympijských i neolympijských sportech. Loterijní a sázkové společnosti nemohou navýšit tento dar z vlastního rozhodnutí, výše daru musí respektovat zákon č. 202/1990 Sb., z toho vyplývá že nemohou překročit 5% z celkového zisku firmy. Velikost daru ČOV je tedy zákonem omezena ekonomickými výsledky společností.

Graf č. 2 Podíl společností na celkovém daru Českému olympijskému výboru

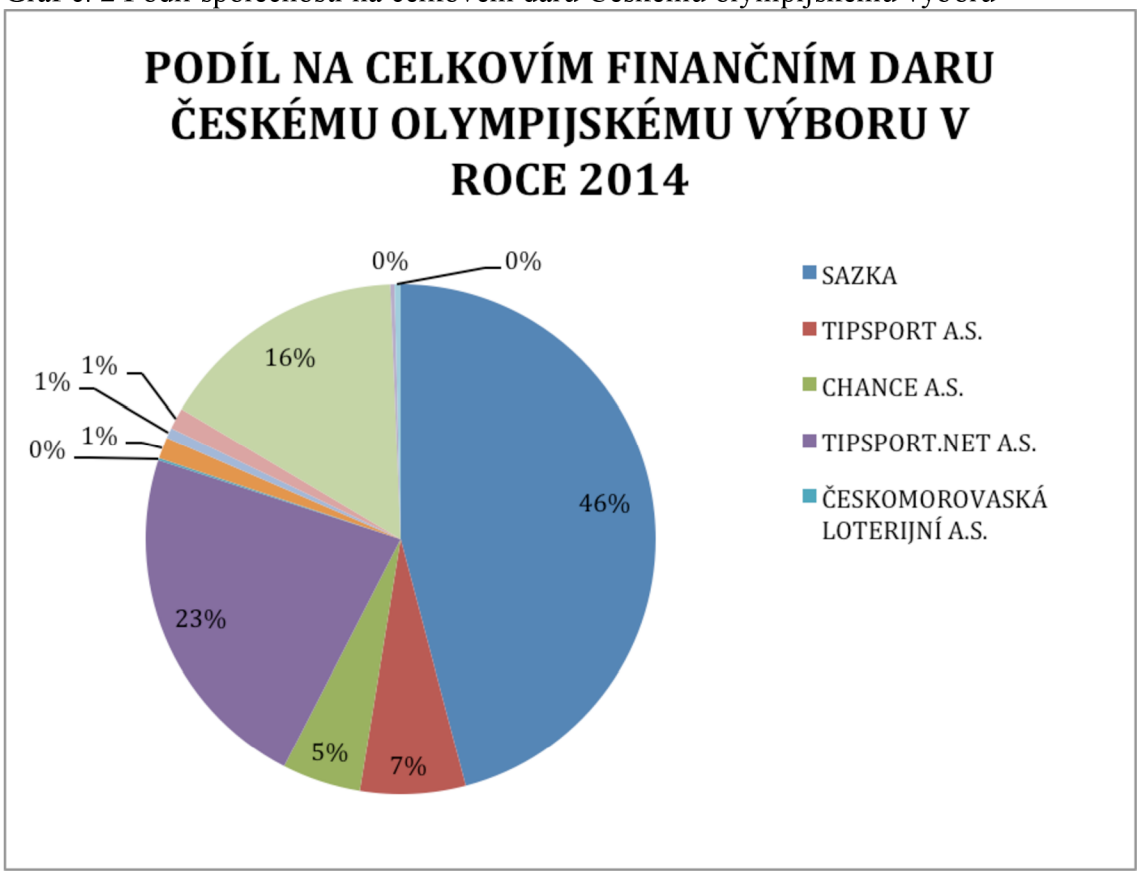

Zdroj: ČOV (2015)

Jak uvádí portál sazka.cz (Sazka, 2015), ČOV se zavázal darované finanční prostředky použít pro tělovýchovné a sportovní účely, se zaměřením na podporu neprofesionálního sportu dětí a mládeže. Výkonný výbor ČOV předem schválil pravidla pro přerozdělení takto získaných zdrojů.

Společnost Sazka přispívá největším dílem na rozvoj sportu v České republice, mimo povinné odvody do státní pokladny a přímých darů ČOV se zapojuje nad rámec svých smluvních povinností do projektů ČOV rozvoje sportu pro všechny.

Obrázek č. 5 Struktura finančních toků z odvodů společnosti Sazka

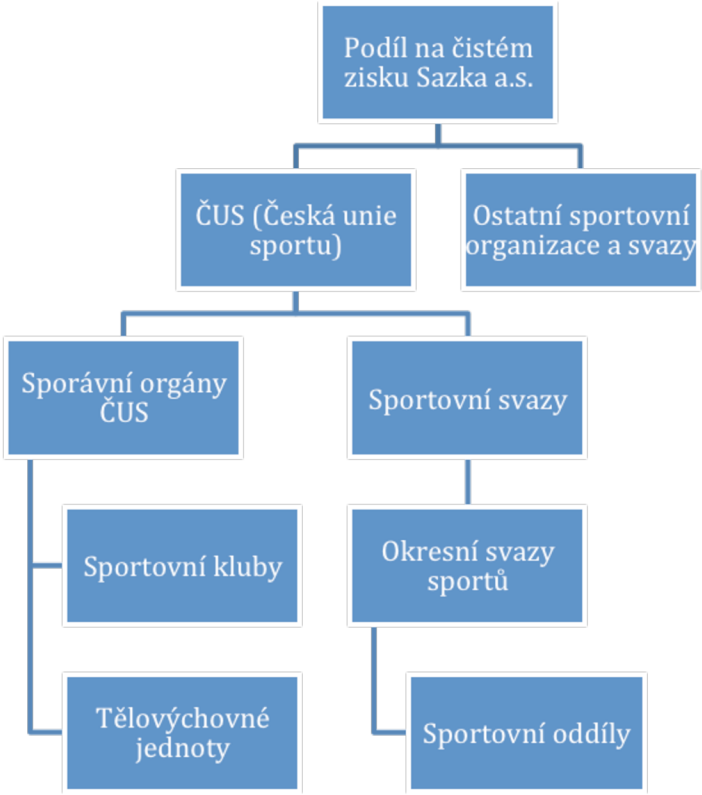

Zdroj: ČOV (2015)

Analyzovaný tok prostředků z čistých zisků společnosti Sazka je již ponížen o 5 % z celkových příjmů, které Sazka věnovala jako dar, díky novele loterijního zákona z roku 2014. (5 % = 25 % z povinného 20 % odvodu z celkových zisků společnosti Sazka)

Analýza činnosti sportovních klubů

Pro účely analýzy stavu financování sportu, kterou v roce 2011 provedla společnost KPMG pro ČOV (KPMG, 2012), byly sportovní činnosti rozděleny do několika skupin:

1. Masové, mediálně atraktivní sporty s přímou podporou MŠMT
2. Nemasové, mediálně méně atraktivní olympijské sporty s přímou podporou MŠMT
3. Neolympijské sporty s přímou podporou MŠMT
4. Neolympijské disciplíny bez podpory MŠMT
5. Organizace sdružující hendikepované sportovce
6. Organizace podporující sport pro všechny s přímou podporou MŠMT

Tabulka č. 4 Přehled registrovaných sportovních klubů

Vstupní analýza sportovní činnosti					
	Počet svazů	**Celkový počet klubů**	**% z celkového počtu klubů**	**Počet registrovaných sportovců**	**Registrovaní členové / jeden klub**
Skupina 1	9	8193	23,2	1206812	147
Skupina 2	30	4980	14,1	386480	78
Skupina 3	37	7612	21,6	364735	48
Skupina 4	27	10732	30,5	573185	53
Skupina 5	7	156	0,4	17498	112
Skupina 6	6	3569	10,1	446973	125
CELKEM	**116**	**35243**	**100**	**2995684**	**85**

Zdroj: KPMG (2012)

Podle průzkumu společnosti KPMG (2012) je číslo sportujících v České republice přibližným údajem, protože se v průběhu studie nepodařilo vyloučit dvojité členství v klubech u některých sportujících. Společnosti KPMG se také nepodařilo potvrdit státní příslušnost české republiky u všech z téměř tří milionů registrovaných sportovců.

Graf č. 3 Rozložení zdroje prostředků pro sportovní kluby

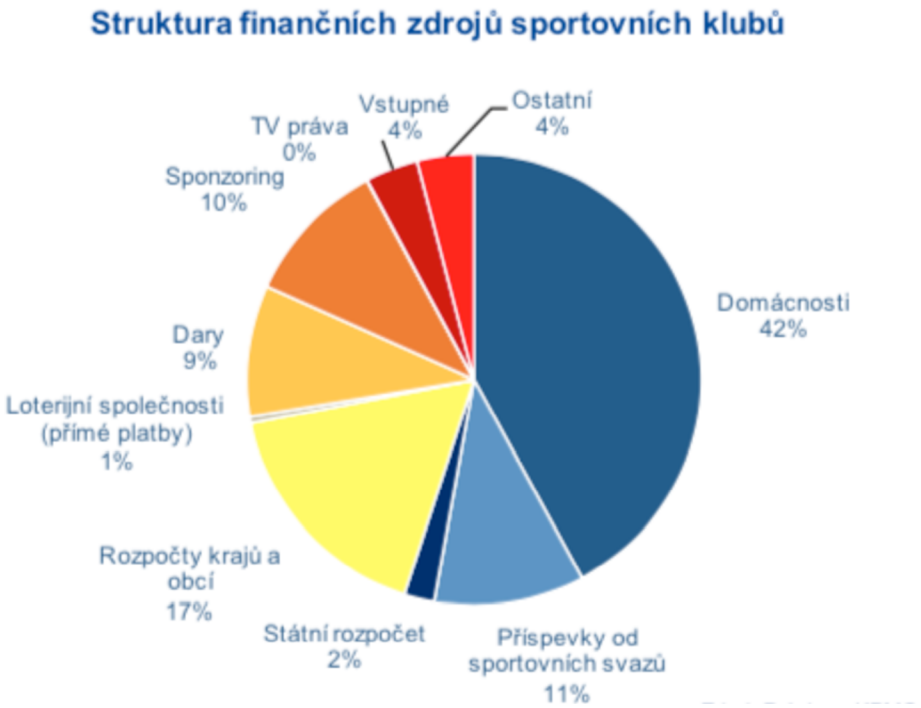

Zdroj: KPMG (2012)

Z grafu vyplývá, že největším přispívatelem do rozpočtů sportovních klubů jsou domácnosti, domácnosti jsou významnou součástí celého sportovního odvětví. Od nevyčíslitelného dobrovolnictví, přes podporu sportu v roli fanouška až po plátce členských příspěvků. Důležitosti podpory domácností si je vědom ČOV a proto zaměřuje svou činnost na podporu sportu na všech úrovních, nejen na úrovni olympijské reprezentace.

Graf č. 4 Průměrné příjmy na jeden klub, podle skupin

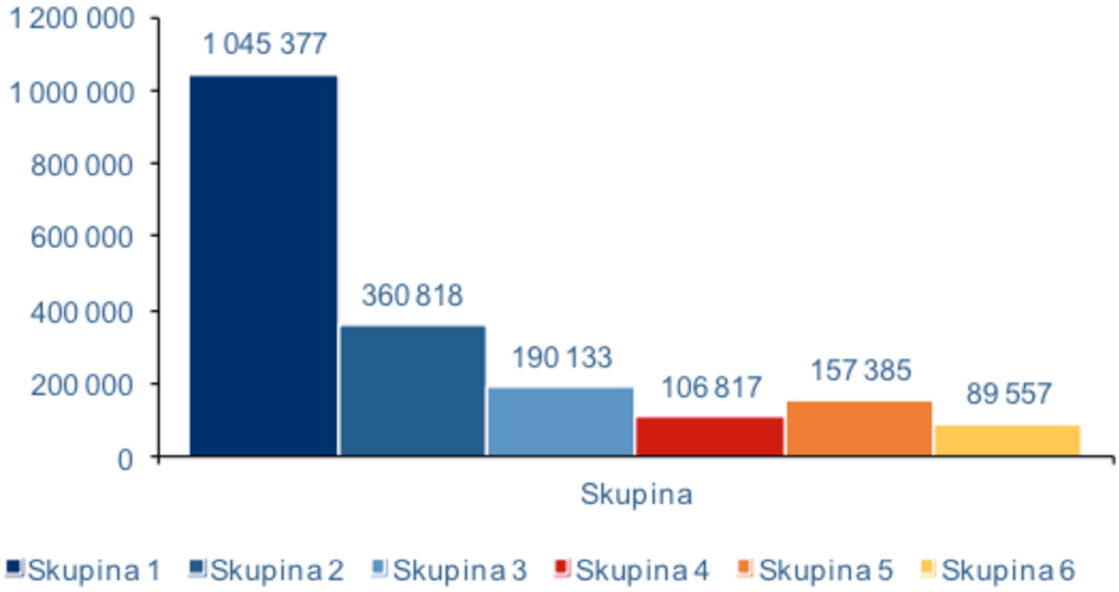

Zdroj: KPMG (2012)

Z grafu je patrné, že nejvyšší průměrné příjmy mají sportovní kluby v první skupině, tedy ve skupině masových, mediálně podporovaných sportů, s přímou podporou MŠMT. Na tomto faktu se podílí hned několik faktorů:

- velikost členské základny, která platí pravidelné členské poplatky
- přerozdělení finančních odvodů z kurzovních sázek se přerozděluje v poměru podílů prosázených finančních prostředků na daný sport – mediální sporty jako je hokej a fotbal, na které se v České republice nejvíce sází jsou také sporty s nejvyššími příjmy z těchto zdrojů
- mediálně podporované sportovní kluby / svazy inkasují značné finanční částky za vysílací a přenosová práva

3.2. Olympijský park Letná 2014

ČOV chápe investici do olympijského parku Letná, jako investici do nového sektoru, tímto sektorem je sektor fanoušků. Podle několikaletých průzkumů ČOV jsou fanoušci, ve většině studií je tato skupina zastoupena názvem domácnosti, velkým přispívatelem do sportu v České republice. Domácnosti se podílejí na podpoře sportu hned v několika rovinách. Platí koncesionářské poplatky, posílají děti sportovních kroužků, kupují si lístky na sportovní utkání, sázejí v loteriích a kurzovních sázkách na sport. Domácnosti prostřednictvím svých členů podporují sportovní kluby a tím i sport jako takový.

Během Olympijských her v Sochi v roce 2014 spustil ČOV v Praze na Letné pilotní projekt nového způsobu propagace olympismu a sportu. Olympijský park je krátkodobým zábavním parkem, kde se veřejnost dostává do kontaktu se sportem pomocí živých přenosů přímo z místa dění olympijských her (Sochi, Rusko), lidé si také mohou mnohé olympijské sporty vyzkoušet sami v areálu olympijského parku. Mimo aktivní sportovní účasti a sledování přenosů se návštěvníci mohou zapojit do různých kulturních akcí a dokonce se setkat s některými českými olympioniky naživo.

ČOV hledá pomocí olympijského parku možnost dále rozšiřovat myšlenky a principy olympismu. Dále hledá možnosti propagace olympijských partnerů, jejichž propagace je v samotném dění olympijských her omezena kodexem mezinárodního olympijského výboru o čistých sportovišť bez reklam. V olympijském parku mohou svou reklamu umístit partneři mezinárodního i národního olympijského výboru, svou reklamu tak mohou propagovat pomocí národních médií i díky přímému kontaktu návštěvníků. Olympijské parky s sebou přinášejí možnost navázání spolupráce s lokálními partnery, kteří se mohou v budoucnu stát olympijskými sponzory.

Olympijský park nabízí možnost spolupráce s lokálními médii, formou olympijských televizních studií, přenosového času, prostor pro reklamy v přímých přenosech a možnost rozhovorů s hosty studia, nebo přímo s návštěvníky parku. ČOV odhadlo že partnerství s českou televizí generovalo za celou dobu otevření parku téměř 24 000 000 Kč.

Olympijský park Letná v číslech KPMG (2014b):

- 18 dní byl park otevřen pro veřejnost
- jeden měsíc probíhaly konstrukční práce před otevřením
- tři týdny probíhalo demontování konstrukcí v parku
- tři další měsíce pořadatele parku věnovali kultivaci parku na Letné
- park se rozkládal na ploše 135 000 m2
- park navštívilo 409 146 návštěvníků
- 120 speciálních hostů navštívilo park
- 450 dobrovolníků pomáhalo návštěvníkům

Tabulka č. 5 Rozpočet Olympijského parku v Praze

Rozpočet Olympijského parku v Praze (v USD)			
Příjmy		Výdaje	
Marketing ČOV	1 699 301	Atrakce	847 988
Státní dotace	632 198	Konstrukce	548 362
Partneři	377 560	Audio, video, světla	377 425
Vstupenky	212 371	Rozvod elektřiny	259 906
Ostatní	82 546	Řízení	194 259
		Scénář	189 815
		Údržba	130 560
		Ostatní	112 507
		Občerstvení	97 668
		Technická podpora	92 903
		Elektřina	65 806
		Projektování	41 818
		PR a Marketing	29 001
		TV studio	22 959
CELKEM	**3 010 976**	**CELKEM**	**3 010 976**

Zdroj: KPMG (2014b)

Olympijský park v Praze se díky svým hospodářským výsledkům a celkovému pozitivnímu dopadu na veřejnost stal novým modelem mezinárodního olympijského výboru (dále jen MOV). MOV zamýšlí uspořádání 8 olympijských parků v průběhu nadcházející zimní olympiády v roce 2018 a 16 dalších v průběhu olympiády v roce 2020. Veškeré úsilí při pořádání olympijských parků bude koordinováno s ČOV. Ekonomický dopad hospodaření olympijského parku je predikován ve studii zveřejněné KPMG (2014b).

Tabulka č. 6 předpověď ekonomického fungování olympijského parku. (údaje v USD)

Příjmy	2015	2016	2017	2018	2019	2020
první pilotní projekt	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000		
druhý pilotní projekt			2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000
Olympijský park					2.000.000	2.000.000
CELKOVÉ PŘÍJMY	1.000.000	1.000.000	3.000.000	3.000.000	4.000.000	4.000.000
VÝDAJE	2015	2016	2017	2018	2019	2020
osobní výdaje	336.000	514.080	1.048.723	1.069.698	1.272.940	1.298.399
cestovní výdaje	85.000	130.050	415.120	423.422	503.872	513.950
poradenství	170.000	122.000	88.434	79.591	81.182	82.806
marketing	50.000	102.000	156.060	212.242	162.365	220.816
operativní výdaje	48.000	73.440	149.919	152.814	181.849	185.486
CELKOVÉ VÝDAJE	689.000	941.970	1.858.154	1.937.766	2.202.208	2.301.456
CASH FLOW	311.000	58.030	1.141.846	1.062.234	1.797.792	1.698.594
KUMULATIVNÍ CASH FLOW	311.000	369.030	1.510.876	2.573.110	4.370.972	6.069.445

Zdroj: KPMG (2014b)

3.3. Sport jako prevence před civilizačními chorobami

Podle KPMG (2014a) v České republice trpí nadváhou, nebo obezitou téměř 66% populace, více než 7% populace trpí chronickým diabetem 2. typu, vlivem civilizačních nemocí je ročně hospitalizována 150.000 pacientů.

Přímé náklady na léčbu pacientů spojených s výše zmíněnými chorobami sahají do výše 66,6mld korun. Mezi přímé náklady se započítává hospitalizace, léčba, léčiva a léčba komplikací spojených s nemocí. Nepřímé náklady sahají do výše 7,4 mld. korun, největší položkou jsou náklady obětované příležitosti kvůli pracovní neschopnosti.

Podle průzkumu společnosti KPMG (2014a) je reálným a společensky přijatelným řešením investice do rozvoje sportu a sním spojeného zdravého způsobu života. Řešení by se skládalo z několika etap:

1. Etapa – přímá podpora sportovních klubů, infrastruktury sportovních zařízení a sportovišť, další rozvoj vzdělávání v oblasti sportovního vedení, možné investice do osvětových kampaní se zaměřením na seznámení veřejnosti s možností sportování a aktivního odpočinku,

2. Etapa – měla by reflektovat změny, které přinesla 1. etapa, díky úsilí vyvinutému v 1. etapě by se měla zvětšit základna aktivních i rekreačních sportovců,

3. Etapa – reflektuje zvýšení počtu aktivně zapojených sportovců na jakékoli úrovni, díky zvýšení pohybu a změně na aktivní způsob života se očekává snížený počet pacientů hospitalizovaných s tzv. civilizačními chorobami, nebo s nemocemi s nim souvisejícími,

4. Etapa – závěrečné zúčtování a porovnání s výsledky minulých období, podle odhadu společnosti KMPG (2014a) by mělo dojít ke znatelné úspoře finančních prostředků jinak plynoucích ze státního rozpočtu do zdravotnictví.

Tabulka č. 7 ekonomického rozměru etap

1. Etapa	2. Etapa	3. Etapa	4. Etapa
Investice + 275 mil	+ 100.000 sportujících	-5.200 nemocných	Úspora 697 mil
Částka je odvozena na základě analytické studie „Koncepce financování sportu v ČR“ (KMPG 2012)	+ 1% v porovnání se současným stavem	Předpokládaná efektivita prevence prostřednictvím sportu je pouze částečná (u diabetu 2.typu je počítáno jen 45%) bylo vybráno jen 5 nemocí pro účely studie	Výpočet je založený na prevalenci nemoci ve společnosti a odhadu úspěšnosti prevence

Zdroj: KPMG (2014a)

Podle výsledků studie KPMG (2014a) je každých 100 Kč investovaných do prevence obezity a nadváhy ušetří 253 Kč na přímých (léčebné výlohy, hospitalizace) i nepřímých (obětované příležitosti) nákladech. Konečné číslo 253 Kč není definitivní a konečnou sumou, kterou je možné státnímu rozpočtu ušetřit. Pro účely studie byla vybrána jen některá onemocnění související s obezitou a nadváhou. S jistotou se může tvrdit že faktická úspora nákladů na léčbu diskutovaných nemocí bude ještě větší.

Lidé, kteří sportují, nebo se pravidelně hýbou se vyznačují nízkou hodnotou Body Mass Index (dále jen BMI), ve srovnání s ostatními preventivními opatřeními jakými jsou například správné stravovací návyky, jsou jejich hodnoty ještě nižší (nižší hodnoty BMI jsou žádoucím efektem preventivních opatření). Investice do sportu má potenciál přispět ke zvrácení současných negativních trendů, které se objevují u dětí.

První negativní trend: klesající podíl mládeže trávicí svůj volný čas aktivním způsobem, nebo sportem. Bez rozdílu organizovanosti těchto aktivit.

Druhý negativní trend: klesající podíl dětí školního věku, které se pravidelně zúčastňují hodin tělesné výchovy. Tento trend je velmi alarmující, jelikož dává základ pro budoucí pohybové návyky mladé generace.

Podporu sportu je ideální směřovat do sportování dětí a mládeže. Investice má dlouhodobé účinky, protože buduje správné návyky u dětí, tyto návyky je téměř nemožné vybudovat v dospělejším věku. Tímto se šetří budoucí náklady na léčbu nemocných i na budoucí výchovu ke zdravému způsobu života a sportování.

3.4.Fyzická aktivita vs. obezita

Obezita

Pro stanovení obezity používají lékaři škálu Body Mass Indexu (dále jen BMI), neboli indexu tělesné hmotnosti. BMI je jednoduchá metoda, která ve své jednoduchosti bohužel zanedbává několik významných faktorů ovlivňující výslednou váhu (množství svalstva, váha kostí apod.). Jedná se však o nejrozšířenější metodu pro stanovení obezity, která je uznávaná širokou odbornou veřejností.

BMI se vypočítá jako poměr váhy a druhé mocniny výšky pacienta. Pro přesnost výsledků se hmotnost udává v kilogramech a výška v centimetrech. Níže je uvedena tabulka s přehledem hodnot BMI, kterým je přiřazen stupeň obezity

Tabulka č. 8 Kategorie obezity

Kategorie	Rozsah BMI
těžká podvýživa	BMI ≤ 16,5
podváha	16,5 - 18,5
ideální váha	18,5 - 25
nadváha	25 - 30
mírná obezita	30 - 35
střední obezita	35 - 40
morbidní obezita	BMI > 40

Zdroj: szu.cz (2015)

Podle dostupných výsledků z posledního šetření Ústavu zdravotnických informací a statistiky jsou naměřené hodnoty české populace spíše kritické a měli by vést k zamyšlení nad změnou způsobu života.

Tabulka č. 9 Průměrné hodnoty BMI naměřené v ČR v roce 2010

Věk	Průměrná hodnota					
	muži			ženy		
	výška (cm)	hmotnost (kg)	BMI (kg/m^2)	výška (cm)	hmotnost (kg)	BMI (kg/m^2)
celkem	177,8	82,1	26,0	164,9	68,4	25,2
15-24	180,0	75,2	23,1	167,9	60,8	21,5
25-34	179,7	82,2	25,4	166,6	63,5	22,9
35-44	179,3	84,1	26,2	166,0	67,1	24,3
45-54	177,2	86,0	27,4	164,7	71,4	26,3
55-64	175,4	85,7	27,8	163,2	75,4	28,3
65-74	174,2	83,0	27,4	162,4	73,2	27,7
75+	173,1	77,8	25,9	161,2	69,6	26,8

Zdroj: uzis.cz (2015)

Podle studie KPMG (2014a) trpělo v roce 2014 nadváhou celých 66 % obyvatelstva České republiky. Na 150.000 pacientů bylo v roce 2014 hospitalizováno s chorobami, které mají úzkou spojitost s obezitou. Jedná se převážně o onemocnění srdce, potíže s krevním oběhem, cévní potíže a diabetes 2. typu.

Fyzická aktivita

Podle Sekota (2008) není nutné pochybovat o faktu, že lidé všeobecně vědí o blahodárných účincích fyzicky aktivního života. Přesto se ve většině technologicky vyspělých zemí setkáváme spíše s usedavým způsobem života. Fyzicky zdatné tělo je symbolem vitality a úspěchu. Veřejnost se setkává s modelem ideální ženy i muže v téměř každé reklamě. Nezastupitelnost a prospěšnost fyzického pohybu je uznávaným faktem v řadách lékařů, pedagogů i marketingových specialistů, kteří vnější znaky krásy používají ve svých kampaních. Přesto se v oficiálních zdravotnických dokumentech dočteme, že 60 % populace ve vyspělých zemích nedosahuje ani minimální hranice doporučených hodnot denní fyzické aktivity.

Obrázek č. 6 Míra pohybové aktivity dětí ČR, podle počtu dní v týdnu

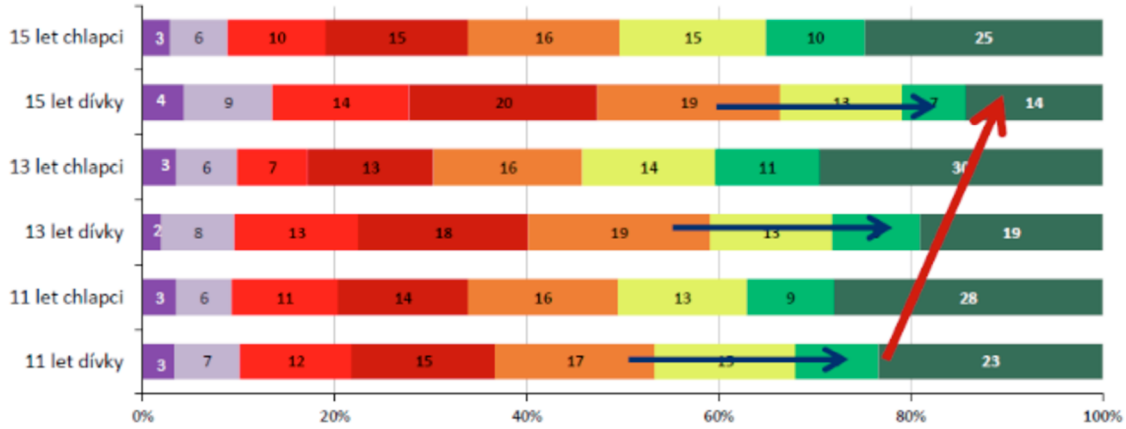

Zdroj: KPMG (2014a)

Obrázek č. 7 Legenda k obrázku č. 6

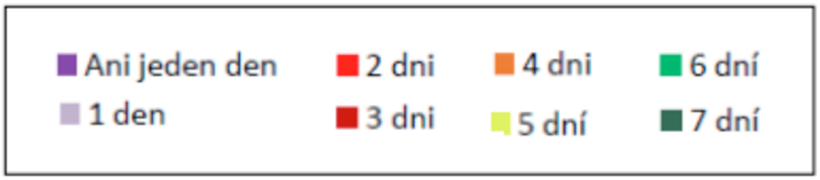

Zdroj: KPMG (2014a)

Tyto informace jdou ruku v ruce s výsledky průzkumu o rozšiřování obezity, diabetu a dalších civilizačních chorob ve společnosti. Vědecká obec se rozděluje do několika táborů, aby odhalila příčiny ignorace zdravého způsobu života. Kladou si za úkol nalézt odpovědi na otázky typu: Proč lidé odmítají zapojit cvičení do svého každodenního života, přes jasně prokázané pozitivní účinky na jejich zdraví? Co brání zapojení sportování do běžného života lidí? Je možné ještě vůbec transformovat usedavý typ společnosti, do společnosti fyzicky aktivní?

Sekot (2008) poukazuje na jeden směr vědeckého snažení v oblasti již vyvinutých aktivit na rozvoj fyzické zdatnosti obyvatelstva. Vědečtí pracovníci si kladou za úkol odhalit mezery v dosavadním systému a zdůvodnit proč současné metody a strategie již aplikované na rozvoj aktivního stylu života a pozitivního přístupu ke sportu na úrovni rodiny, školy a širší komunity nefungují. Společným cílem celého snažení je posílení legitimity fyzické aktivity pro všechny a posílení povědomí, že fyzická aktivita je nedílnou součástí denního režimu každého z nás.

Každá generace je díky technickým vymoženostem vychovávána v jiném prostředí. Zásadně se mění možnosti přístupu ke vzdělání, možnosti komunikace a dostupnosti informací. Dnešní generace by si jistě v mnohých aspektech nerozuměla s generací vlastních prarodičů. Mění se komunikace mezi lidmi, mění se povaha práce, mění se hodnotový systém, ale mění se také třeba objem a obsah volného času.

Autor dále poukazuje na změnu v kvalitě lidského života. Zvyšuje se objem času stráveného v dopravních prostředcích, tento čas potom schází například v přípravě hodnotné domácí stravy. Důsledkem je nadměrná konzumace polotovarů, které často obsahují větší množství konzervačních látek, tuků a sladidel než doma připravované pokrmy. Roste tedy kalorický přísun z nových stravovacích návyků.

Díky moderní technologie si člověk ulehčuje od fyzické práce, které by se dříve ve svém zaměstnání nevyhnul. Dochází k rozevírání pomyslných nůžek, kde nedostatečná fyzická aktivita v pracovním procesu není vyvážena dostatečným sportovním vyžitím. Na sportování nezbývá čas, moderní člověk je v práci, nebo v dopravním prostředku, nebo relaxuje na gauči po stresově náročném pracovním dni. Kruh sedavého způsobu života je tímto dokončen. Člověk je dnes vystaven většímu stresu ve svém zaměstnání a tento stres kompenzuje pasivním odpočinkem u televizní obrazovky.

Sekot (2008, s. 53) „*Lékaři, sociální vědci a politikové stále častěji a naléhavěji zmiňují fyzickou nečinnost jako závažný zdravotní problém. Sedavý způsob života tak zaujímá jedno z nechvalně předních míst příčin srdečních onemocnění spolu s kouřením cigaret, vysokým krevním tlakem a vysokým obsahem cholesterolu v krvi.*“

Sociální a ekonomické důsledky nezdravého způsobu života je možné teoreticky vyčíslit. V návaznosti na nezdravý způsob života se setkáváme s poměrem délky života k počtu let, které člověk stráví v nemoci. Pro názornost práce budou srovnány data České republiky a Švédska. Česká republika a Švédsko jsou si podobné počtem obyvatel a indexem HDI.

Index HDI je ukazatelem lidského rozvoje, je geometrickým průměrem tří faktorů, kterými jsou: délka a zdraví člověka, index vzdělání a index životní úrovně člověka. (195 států, z toho jen 187 poskytlo data)

Obrázek č. 8 Průměrná délka života ve zdraví a v nemoci

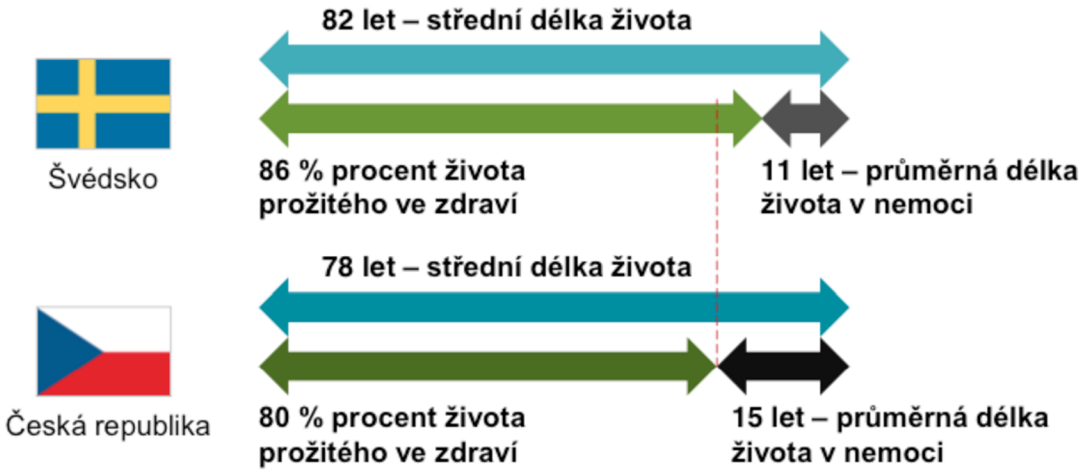

Zdroj: KPMG (2014a)

Podle šetření KPMG (2014a) se průměrný Čech dožije 78 let, ze kterých stráví 15 let v nemoci. Průměrný Švéd se dožije 82 let života, ze kterých stráví jen 11 let v nemoci. Ekonomické důsledky jsou jasně viditelné z rozdílu let po které mohou být občané srovnávaných států zapojeni do pracovního procesu a tudíž se zapojit do tvorby hodnot ve společnosti.

3.5. Všeobecná sportovní příprava dětí a mládeže

Sazka Olympijský Víceboj

Společný projekt ČOV a společnosti Sazka, který je zaměřen na rozvoj sportu pro děti školního věku. Sazka Olympijský víceboj (dále jen SOV) je projekt, který analýzou výkonů školáků v osmi různých disciplínách pomáhá odhalit předpoklady pro správnou volbu sportu. SOV spojil své úsilí s projektem „Sport v okolí“. Spolupráce obou projektů ČOV přináší jedinečnou možnost pro školáky a jejich rodiče. Díky propojení projektů se mladí sportovci dozvědí o svých dispozicích pro sport a zároveň se dozví, kde je ten či onen sport možno provozovat.

Tabulka č. 10 ukázka možné úspory prostředků státního rozpočtu s pomocí SOV

	Počet škol / žáků	Náklady SOV	Index KPMG (100/253 Kč)	Úspory státního rozpočtu
První ročník	540 / 91.000	9 mil Kč	90.000 x 253 Kč	22.770.000 Kč
Druhý ročník	1500 / 200.000+	14-15 mil Kč	145.000 x 253 Kč	36.685.000 Kč
Třetí ročník	4.123 / 854.137	58 mil Kč	580.000 x 253 Kč	146.740.000 Kč

Zdroj: ČSU (2015), ČOV (2015)

Poslední řádek tabulky je zvýrazněn červenou barvou, protože se jedná o hypotetický odhad možného budoucího vývoje. Pro potřeby odhadu se počítalo s celkovým počtem základních škol v české republice a s celkovým počtem všech žáků navštěvující základní školy. Rovněž pro odhad budoucích nákladů na provoz SOV byl použitý jednoduchý výpočet růstu nákladů přímou úměrou k nákladům v druhém ročníku.

3.6. Potenciál finančního zajištění profesionálních sportovců

Ekonom (2015b) časopis Ekonom v rozhoru s profesionálním hráčským agentem z agentury Sport Invest, Viktorem Kolářem, polemizoval na téma, návratnosti investic do kariéry profesionálního sportovce. Diagnostika sportovního lékařství je dnes na vysoké úrovni a díky poznatkům ze sportovní psychologie, je možné s velmi vysokou pravděpodobností určit potenciál dítěte pro profesionální sport, který by jej finančně zajistil. Faktorů, které mohou kariéře úspěšného sportovce zabránit je celá řada. Z ekonomického pohledu je tedy logické zaměřit se na finanční potenciál jednotlivých sportů. Ekonom udělal průzkum finančně atraktivních sportů v ČR a sestavil tabulku 20 nejlukrativnějších. Pořadí v tabulce je sestupné od nejatraktivnějšího sportu po nejméně finančně atraktivní sport. Pořadí zohledňuje konkurenci, tedy počet sportujících v daném sportu a počet sportovců, kteří se touto disciplínou uživí.

Tabulka č. 11 dvacet lukrativních českých sportů

	registrovaných sportovců	čistých profesionálů	průměrný výdělek	maximální výdělek
hokej	108000	700	90000	až 350000
cyklistika	4500	70	20000	až miliony
Basketbal	39000	270	35000	až 100000
golf	56000	211	50000	statisíce Kč
rychlobruslení	200	3	25000	90000
fotbal	254000	895	45000	až 300000
biatlon	1600	20	20000	100000
tenis	61000	35	100000	až miliony
box	5000	5	50000	až statisíce
kanoistika	8123	21	25000	50000
lyžování	20000	10	25000	70000
házená	15000	do 100	10000	40000
atletika	26000	25	30000	až 200000
volejbal	44000	100	15000	120000

běh na lyžích	5000	10	20000	70000
plavání	24000	8	25000	40000
gymnastika a krasobruslení	3048	3 z MŠMT	neuvedeno	neuvedeno
šachy	17000	10 čistě hraním	desítky až stovky tisíc	
squash a badminton	11000	4	10000	30000
florbal	80000	3 v cizině	5000	10000

Zdroj: Ekonom (2015b)

Sponzoring v profesionálním sportu

Ekonom (2015a) *„Nezastupitelnou roli hrají ve sportu obecně sponzoři a reklamní příjmy. Bez nich by se závodníci z některých odvětví nemohli věnovat sportu na plný úvazek. Týká se to opět především některých individuálních sportů. Pro nejúspěšnější sportovce mohou příjmy z reklamních smluv dosahovat řádově milionů korun ročně. Jejich konkrétní výše není veřejná, nicméně podle odborníků na sportovní marketing se výrazně liší v závislosti na atraktivitě sportovního odvětví. Je to pochopitelné: u populárních sportů s větší návštěvností akcí i televizní sledovaností jsou více vidět. Sportovci z těchto odvětví jsou tudíž známější a lépe slouží při propagaci značky.“*

3.7. Olympijské hry 2012 Londýn v číslech

V roce 2005 vyhrál Londýn pořadatelství letních olympijských her pro rok 2012. Velká Británie vyvinula velké úsilí pro pořádání olympijských her v roce 2012, přestože Evropa procházela jednou z největších ekonomických recesí za posledních 60 let. Velká Británie viděla v pořadatelství Olympijských her ekonomický potenciál a možnost investovat do svého vlastního rozvoje s výhledem dlouhodobé zúročení investic.

Ekonomický odkaz olympijských her v Londýně se zrcadlí nejen v projektech přímo spojených s výstavbou olympijské infrastruktury, která vytvořila tisíce pracovních míst, ale počítá se i s dlouhodobým přínosem pro celou zemi. Přípravy na olympijské hry v Londýně se promítnuly ve snížení míry nezaměstnanosti o celých 1,2 % až na začátku roku 2012. Olympiáda v Londýně vytvořila mezi roky 2012 a 2015 17.900 nových pracovních míst, přímo spojených s pořádáním této významné sportovní akce.

Více než 46.000 lidí pracovalo v olympijském parku, nebo vesnici. Více než 10 % z těchto pracovníků byli do té doby dlouhodobě nezaměstnaní. V městské části

Westfield Stratford vyrostlo nové nákupní středisko s přímým spojením s pořádáním olympijských her. Nákupní centrum poskytuje prodejní kapacitu pro 250 prodejců a 70 restaurací a reprezentuje tak investici ve výši 1,4mld Liber, která vytvořila okamžitě více než 10.000 permanentních pracovních míst.

Přes 98 % z prvního balíku navýšeného rozpočtu ve výši 7mld Liber bylo zadáno britským společnostem. Z těchto 98 % byly dvě třetiny malé až středně velké společnosti. Do konce Olympiády 2012 si Velká Británie zajistila mezinárodní kontrakty ve výši 14mld Liber a posílila tak pozici na mezinárodním obchodním trhu.

Úspěšné pořádání Olympijských her v Londýně přineslo možnost britským společnost pomoci s přípravou dalších velkých sportovních akcí jakými jsou, OH Sochi 2014, OH Rio 2018 a také třeba Mistrovství světa ve fotbale v Kataru 2022. Aecom UK vyhrál mezinárodní tendr na vytvoření územního plánu pro OH Rio 2018, Populous vyhrál soutěž v návrhu designu olympijského stadionu v Sochi a další řada britských společností se zapojí do výstavby infrastruktury pro MS ve fotbale v objemu 600mil Liber.

Olympijské hry v Londýně pomohly a stále pomáhají s rozvojem sportu pro všechny. Britský Olympijský, Paralympijský výbor a ministerstvo sportu u příležitosti Olympijských her v Londýně spustily projekt s názvem „PLACES, PEOPLE, PLAY“ (dále jen PPP).

Část projektu s názvem PLACES byla zodpovědná za renovaci vybraných stávajících sportovních zařízení a výstavbu ikonických nových multifunkčních sportovišť. Všechna upravená a nově postavená sportoviště nesou logo olympijských her pro osvětu myšlenek olympismu.

Část projektu s názvem PEOPLE si klade za cíl shromáždit a vytrénovat na 40.000 sportovních nadšenců, kteří budou na lokální úrovni dále rozvíjet sport pro všechny. Tito lidé se stanou základnou dobrovolnictví ve sportu na lokální úrovni.

PLAY je část projektu, která má za cíl motivovat 100.000 dospělých, aby si vyzkoušeli různé varianty olympijských a paralympijských sportů. Dalším cílem projektu je umožnit mladým lidem přístup k systematickému sportování. Projekt poskytuje zájemcům šestitýdenní, bezplatný tréninkový výcvik. Podmínkou bezplatného výcviku je opětovné zapojení se do výuky dalších zájemců o sport. V rámci projektu PPP bude zainvestováno minimálně 8mil Liber na adaptaci sportovních zařízení pro zdravotně postižené sportovce.

Jednou z velkých negativních externalit sportu je zásah velkých sportovních akcí do přirozeného ekosystému. Organizátoři her v Londýně vybrali záměrně lokalitu východního Londýna, která až do konání her vypadala jako industriální pustina. Východní Londýn nutně potřeboval revitalizaci a organizační výbor her v Londýně zase potřeboval spoustu místa na výstavbu olympijského parku, vesnice a infrastruktury potřebné pro diváky i samotné sportovce. 75 % z celkové investované částky na výstavbu olympijských areálů bylo přímo určeno na dlouhodobý rozvoj rezidenční části východního Londýna.

Před začátkem konstrukčních činností Olympic Delivery Authority (ODA) vytěžila a nechala na své náklady vyčistit 2,3mld kubických metrů kontaminované zeminy. Britská vláda slíbila investici ve výši 300mil Liber do přestavby olympijského parku po ukončení OH na „Queen Elizabeth Olympic park“, jehož součástí budou kancelářské budovy, bytové domy, školy a sportovní areály. Z olympijské vesnice se v budoucnu stane rezidence pro 2.800 bytů a 11 velkých privátních rezidentních domů. Olympijský park položí základ pro pět nových čtvrtí s rezidenční kapacitou 11.000 bytů, z toho třetina budou byty pro ekonomicky slabší obyvatele. Olympijský bazén a multifunkční hala „THE COPPER BOX“ budou po dobu 10 let zpřístupněné jak vrcholovému sportu tak školám a veřejnosti. Všechna sportoviště, které zůstanou v olympijském parku budou k dispozici široké veřejnosti a budou sloužit k náboru a tréninku mladých sportovců, stejně tak budou sloužit rekreačním sportovcům.

4. Závěr

Státní finanční prostředky přidělené na rozvoj sportu v České republice jsou vnímány jako náklad národního rozpočtu. Podle informací ze zdrojů použitých v této práci se více než o náklady státního rozpočtu jedná o investici do společnosti. Podle studie společnosti KPMG (2014a) se každá koruna investovaná do rozvoje sportu v České odrazí v celkových úsporách státního rozpočtu ve výši dvě koruny a padesát tři haléřů.

Investice do sportu mají i další rozměr než zdravotní a sociální. Jak ukázaly výsledky Olympijských her v Londýně, sport s sebou přináší daleko více než jen lepší fyzickou kondici. Sport s sebou přináší nové pracovní příležitosti, posilování infrastruktury a možnosti celosvětové reklamy.

Novela loterijního zákona upravuje velikost balíku financí, které se dostanou do rukou přímo ČOV, ten je přerozděluje na podporu mládežnického sportu pro všechny bez ohledu na zařazení mezi olympijské sporty. ČOV nepřímo rozhoduje o další části financí do sportu, protože slouží jako poradní orgán pro MŠMT. Jednou z velkých výhod přímé alokace finančních prostředků z darů loterijních společností do rukou ČOV je přímá podpora dětí a mládeže. ČOV tak vlastně nepřímo podporuje všechny svazy a sportovní kluby, protože svou činností umožňuje sportovat většímu množství dětí a tím zajišťuje naplnění stavů ve sportovních klubech.

Cílem práce bylo poukázat na přesah sportu za hranice sportoviště a na jeho dopad na celou společnost. Společnost KPMG provedla studii šetřící poměr finančních prostředků plynoucích do sportu s jejich výstupem ve formě prospěchu společnosti. Podle studie se ukázalo že každá vložená koruna do sportu v České republice přinese dvě koruny padesát tři haléřů úspor ve státním rozpočtu. Převážně se jedná o úspory v sektoru zdravotní péče, neboť fyzicky aktivní lidé mívají zpravidla méně zdravotních komplikací. Resort zdravotnictví tak může šetřit zdroje, které by jinak vynaložil na léčení nemocných. Druhým již méně exaktně uchopitelným rozměrem jsou náklady ušlé příležitosti, kdy nemocní lidé nevykonávají svou práci a tudíž nevytváří hodnoty pro společnost. Posledním rozměrem přesahu sportovního odvětví je průměrná částka, kterou občan ročně vynaloží na sport. Jedná se o nákup sportovních pomůcek a sportovního vybavení. Práce se nezabývala přímým vyčíslením těchto nákladů, které díky své 19 % dani přinášejí značné prostředky do státní pokladny, přesto je třeba uvědomit si tento rozměr sportu.

Nedílnou součástí sportování je dobrovolnictví. Dobrovolnictví je těžko ekonomicky vyčíslitelnou položkou, přesto se musí započítat mezi velké přínosy sportu. Vedle dobrovolnictví ve sportu se v podobné míře společenské sounáležitosti setkáváme snad jen v náboženství. Bez dobrovolné práce by se v moderní společnosti nemohla pořádat žádná velká sportovní nebo kulturní akce typu OH, MS, nebo EXPO. Musíme si tedy uvědomit, že bez dobrovolné práce, která je nedílnou součástí tělesné kultury by se nemohl spustit takový ekonomický gigant jakým byly OH v Londýně. Projekt, který ve svém důsledku přinesl miliardy Liber, tisíce pracovních míst a zlepšení životního standardu, by se nemohl realizovat bez dobrovolné práce.

Na ekonomické zprávě z Londýnských olympijských her je zřejmé, že negativní externality sportu jakými jsou zásahy do ekosystému, se při zodpovědném plánování mohou stát velkou devízou sportovního odvětví. Sport v tomto případě pomohl s rekultivací oblasti, která by pravděpodobně byla ponechána ladem, pomohl vytvořit nová, stálá pracovní místa, pomohl s budováním infrastruktury a pomohl s rekonstrukcí sportovišť po celé Velké Británii a tím umožnil přístup ke sportu většímu počtu obyvatel.

Doporučení:

Na základě prostudovaných materiálů pro sepsání práce se ukazuje, že investice do sportu jsou prokazatelným přínosem pro celou společnost. Z průzkumu celého sportovního odvětví: vrcholového sportu národní reprezentace, přes sport zdravotně postižených až po sport pro všechny, je možné s velkou jistotou určit kam by se měly alokovat prostředky ze státního rozpočtu.

Státní reprezentace se stará o dobré jméno České republiky ve světě a podněcuje národní hrdost doma, tudíž je důležitou součástí tělesné kultury. Vrcholových sportovců je však málo a většina z nich si musí prostředky na sport zajistit ze svých vlastních zdrojů, případně ze sponzorských smluv. Největší podporu potřebují v začátcích své kariéry. Práce se nezabývala užitečností vrcholových sportovců ani vyčíslením jejich přínosu pro společnost.

Na druhé straně práce jasně poukázala na důležitost aktivního způsobu života, který má prevenční účinek v případě zmiňovaných civilizačních chorob. ČOV se díky novelizaci loterijního zákona začala věnovat rozvoji sportu pro všechny na úrovni základních škol. ČOV se tedy zaměřuje na rozvoj sportování dětí. Podle sociologickým expertů je období školní docházky kritickým obdobím pro fixování správných stereotypů, které si člověk v pozdějším věku jen těžko osvojí. Podle ekonomických údajů v práci se jeví další rozvoj sportu pro všechny jako správný směr.

Práce doporučuje setrvat ve stávajícím směru podpory jednotlivých sportovních svazů prostřednictvím ČUS a v podpoře resortních sportovních center společně s národní reprezentací prostřednictvím MŠMT. Pro zvýšení produktivity celého sportovního odvětví s dopadem na celou společnost české republiky, by se státní prostředky do sportu měly alokovat do všeobecného rozvoje sportu pro všechny se zaměřením na sportování dětí.

5. Literatura

Primární zdroje:

ČOV (2009)
Analýza financování sportu v České republice, výzkumná studie, Praha : vypracováno ve spolupráci MŠMT a ČOV, publikováno duben 2009.

KPMG (2012)
Koncepce financování sportu v české republice, výzkumná studie, Praha : KPMG, publikováno duben 2012.

KPMG (2014a)
Prevence nemocí vyvolávaných nadváhou a obezitou prostřednictvím sportu, výzkumná studie, Praha : KPMG, publikováno duben 2014.

KPMG (2014b)
Olympic parks, výzkumná studie, Praha : KPMG, publikováno listopad 2014.

KPMG (2015)
Posouzení čerpání a využití zdrojů pro sport z loterií v roce 2014, výzkumná studie, Praha : KPMG, publikováno duben 2015.

Monografie:

HOBZA, V., REKTOŘÍK, J. a kol. *Základy ekonomie sportu*. Praha : Ekopress s.r.o., 2006, 191 s. ISBN 80-86929-04-3.

HODOŇ, B., HOBZA, V. *Financování tělesné kultury*. Praha : Univerzita Palackého v Olomouci, 2010, 214 s. ISBN 978-80-244-2658-7.

NOVOTNÝ, J. a kol. *Sport v ekonomice*. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2011, 512 s. ISBN 978-80-7357-666-0.

NOVOTNÝ, J. a kol. *Ekonomika sportu*, vybrané kapitoly. Praha : Oeconomia, 2009. 119 s. ISBN 978-80-245-1521-2.

SEKOT, A. *Sociologické problémy sportu*. Havlíčkův Brod : Grada Publishing, 2008, 223 s. ISBN 978-80-247-2562-8.

Odborné články a konference

Analýza financování sportu v České republice, MŠMT, ČOV, 2009, 22 s.

Koncepce státní podpory sportu v České republice, projednáno vládou České republiky se schválením usnesení vlády ze dne 9. března 2011 č. 167 o Koncepci státní podpory sportu v České republice.

Rozprava k návrhu zákona o podpoře sportu, PRAHA : ČOV, MŠMT, 2011.

Ertl, Z. Sborník konference Sport a stát, Praha : ČOV, 2010, 114 s.

Jirásek, M. Sborník konference Sport a stát, Praha : ČOV, 2010, 114 s.

Sborník konference Sport a stát, Praha : ČOV, 2010, 114 s.

Němec, J. Miliony vydělávají jen vyvolení. *Ekonom*, 2015a, ročník LIX, č. 30. s. 10-15. ISSN 1240-0714.

Filipová, H., Němec, J. Sport, který vám stvoří šampiona. *Ekonom*, 2015b, ročník LIX, č 36. s. 6-9. ISSN 1210-0714

Internetové zdroje

Internetové stránky Českého olympijského výboru [online]. 2015 [cit. 2015-10-15]. Dostupný z http://www.olympic.cz/home.

Internetové stránky Českého statistického úřadu [online]. 2015 [cit. 2015-09-09]. Dostupný z http://www.czso.cz.

Internetové stránky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy [online]. 2015 [cit. 2015-11-09]. Dostupný z http://www.msmt.cz.

Internetové stránky společnosti SAZKA a.s. [online]. 2015 [cit. 2015-10-04]. Dostupný z http://www.sazka.cz.

Bílá kniha o sportu vydaná Komisí Evropského společenství, Brusel, 2007, [online]. 2015 [cit. 2015-11-04]. dostupný z http://www.msmt.cz.

Evropská charta sportu (1992) dostupná z http://www.msmt.cz

Studie ekonomických přínosů Londýnské olympiády, 2013, dostupná na http://olympic.org.

Zákon č. 115/2001 Sb., ze dne 28.února 2001 ve znění zákona č. 219/2005 Sb. dostupný na http://www.msmt.cz.

Novela zákona č. 202/1990 Sb. o loteriích a jiných podobných hrách, dostupná na http://www.msmt.cz.

Čírtek, Hospodářské noviny (2011) , dostupné na http://www.ihned.cz

Internetové stránky Státního zdravotního úřadu [online]. 2015 [cit. 2015-08-15]. Dostupný z http://www.szu.cz

Internetové stránky Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR [online]. 2015 [cit. 2015-10-19]. Dostupný z http://www.uzis.cz

Přílohy